

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 46 (504)

Leto X.

NOVO MESTO, 19. NOVEMBRA 1959

UREJUJE uredi UREDNIŠTVA in Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave su. 127 — Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

Poravnalni sveti

30 ljudem bliže kot redna sodišča in se bodo tudi v našem okraju prav gotovo v najkrajšem času učinkovito uveljavili

Na zborih volivcev volijo te dni državljani v našem okraju med drugim tudi člane prvih poravnalnih svetov — te nove, potrebne in zelo prikopne nove oblike našega ljudskega sodstva. Naprosili smo predsednika okrajnega sodišča v Novem mestu, tovariša Stefana Simončiča, da je za naše bralce odgovoril na tri vprašanja s tega področja.

Ponekod so v našem okraju že izvolili prve poravnalne svete, drugod pa jih volijo te dni. Povejte, prosimo, našim bralcem kaj več o tej novi obliki našega ljudskega sodstva.

Ustavni zakon o temeljnih družbene in politične ureditve FRLJ in program Zveze komunistov FRLJ vključuje med družbeno-politične temelje socialistične demokracije v Jugoslaviji poleg delavskega samoupravljanja in samoupravljanja delovnega ljudstva v občini tudi najrazličnejše oblike družbenega samoupravljanja s pomočjo organov, v katerih sodelujejo zainteresirani državljani in organizacije. V tem smislu je torej družbeno samoupravljanje izraz suverenosti delovnega

ljudstva, ki naj samostojno in neodvisno odloča o vprašanjih z vseh področij. Med tovrstne oblike uvrščamo na področju pravosodstva poravnalne svete, saj dajejo možnost, da državljani in njihove organizacije urejajo medsebojna sporna vprašanja brez intervencije organov državnega aparata. Iz tega torej sledi, da je prvenstvena naloga poravnalnih svetov v izvensodnem reševanju sporov med državljani na podlagi prostovoljne poravnave prizadele strank. Poravnalni sveti, ki so praviloma tričlanski in sestavljeni to je izvoljeni na zborih volivcev ali na zasedanjih ljudskih odborov, iz ljudi, ki v svoji okolici uživajo moralni in politični ugled, bodo s takimi vrtilinami, povezanimi z življenjskimi izkušnjami in modrostjo, pridobili zaupanje državljanov, da se bodo ti čim raje obračali na nje in bodo tako poravnalni sveti z uspehom izpolnjevali svojo družbeno nalogo. Menim, da bo uspešno posredovanje v znatni meri zavrla nepotrebno pravdarstvo, ki ima pogost vpliv na dronolastičnih, mejnih, stanovanjskih in podobnih sporih. In tako tudi ne bo mogoče prezreti nadvse važne vzgojne naloge poravnalnih svetov pri odpravljanju ostankov individualistične in sebične miselnosti, ki predstavljajo resno oviro hlitrejšemu razvoju in utrjevanju socialističnih družbenih odnosov.

Dasiravno še nimamo zakonitega predpisa, ki bi urejal postopek pred poravnalnimi svetovi, vendar želimo nakazati vsaj glavna načela, ki bodo prišla do izraza v predvidenem zakonskem določilu in se v praksi tudi že izvajajo:

a) poravnalni sveti se ustanovijo praviloma za del območja občine;

b) pravna pomoč bo brezplačna;

c) preden bo stranka mogla začeti postopek pred rednim sodiščem, bo morala spor predložiti v rešitev poravnalnemu svetu in to: v premoženjsko pravnih sporih do vrednosti 50 tisoč dinarjev, v razveznih sporih zaradi pravnega poskusa, v očetovskih sporih zaradi priznanja očetovstva in plačila preživnine, v sploših zaradi ureditve meja, motenja posesti, zasilne poti, delitve premoženja, poljske in gozdne škode in škode po divjadi pa ne glede na vrednost, kakor tudi v kazenskih zadevah pri kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo na primer žalitve, lahke telesne poškodbe — (člen 142-I-KZ) in ki se pre-

ganjajo na predlog oškodovanca na primer majhne tatvine na škodo zasebnega premoženja. V teh primerih stranka ne bo mogla sprožiti postopka pred rednim sodiščem, dokler se ne bo izkazala, da je ostal poravnalni poskus brezuspešen;

e) postopek mora biti hitri in je praviloma ustmen;

d) poravnalni svet lahko izvrši predhodne polzvedbe, si ogleda listino, zasliši priče in izvedence ali izvrši ogled;

e) sklenjena poravnava se vpiše v zapisnik in ima to za posledico, da se glede zahtevke, ki je predmet poravnave, ne more sprožiti spor pred rednim sodiščem;

f) v postopku pred poravnalnim svetom nosi vsaka stranka svoje stroške.

Dva poravnalna sveta za Suho krajino

Zbori volivcev v žužemberški občini, ki so se te dni pričeli, potekajo kar dobro. Na zborih obravnavajo politno uresničitev družbenega plana, osnovne kmetijskega plana, elektrifikacije Ljupca, Sela Hinje, gradnjo nove šole na Selih in Hinjah, nadaljnjo elektrifikacijo področja Ajdovca, gradnjo lokalnega vodovoda za Žužemberk, Stranok vas in Praprče. Volivci volijo na teh zborih člane poravnalnih svetov: enega za hinski področje, enega za ostale predele. Do sedaj sta bila najboljše obiskana zbori volivcev v Hinjah in v Žužemberku. M. S.

Prečna preseglja plan

Opekarna Prečna je z izdelavo opeke za letos že končala. Naredili so je preko 2 milijona kosov, plan pa so imeli 2 milijona. Na Problem za opekarno predstavlja delovna sila, ki gre raje v tekstilno in ostalo industrijo kot da bi opravljala »to umazano delo«. Vso opeko prodajo sproti. Opekarna si je uredila glinokop, premaknil pa so tudi nakladalno postajo.

Volitve novih odborov SZDL

Mandatna doba starih odborov SZDL je potekala. V teku so priprave za občne zbornice SZDL, na katerih bodo člani SZDL predlagali in sprejeli kandidatsko listo za nove odbore. Na seji predsedstva občinskega odbora SZDL je bil sprejet sklep, da bodo volitve v novomeški občini končane do 20. decembra. Člani SZDL in ZK naj poskrbe, da bodo novi odbori pravilno izbrani.

V Novem mestu in bližnji okolici bodo člani SZDL na občnih zborih sprejeli kandidatsko listo. Tajne volitve pa bodo na nedeljo. V bolj oddaljenih krajih bodo volitve sami odločili, če bodo volitve javne ali tajne.

Razen novih vodstev osnovnih organizacij bodo člani izvolili delegata za občinsko konferenco, ki bo v začetku januarja. Na občinski konferenci bodo izvolili delegata za 5. kongres SZDL.

okolici bodo člani SZDL na občnih zborih sprejeli kandidatsko listo. Tajne volitve pa bodo na nedeljo. V bolj oddaljenih krajih bodo volitve sami odločili, če bodo volitve javne ali tajne.

Naprosili smo predsednika Sveta za kulturo in prosveto pri OLO Novo mesto, naj nam pove, nekaj o delu, uspehih in načrtih, ki jih Svet za kulturo in prosveto obravnava. Predsednik Lado Smrekar nam je povedal tole:

Kakšne uspehe je doslej dosegel Okrajni Svet za kulturo in prosveto?

Celotno delovanje sveta je preorientirano na nove organizacijske oblike, ki se v glavnem kažejo v individualnem in skupniškem posvetovanju, v izdelanem in utemeljenem dolgoročnem delovnem programu in v njegovi izvedbi. Ker je svet maloštevilen in nestrokoven, se posvetujemo z uglednimi kulturnimi in javnimi delavci, ki nam pri delu znatno pomagajo. Osnovni cilj sveta za kulturo je, razgibati dolenjski kulturni prostor, ga popleniti z novimi delovnimi oblikami, skratka, hočemo vzbuditi kulturno delavnost, ki bo imela kar največji krog sodelavcev in ki bo zajela kar največ ljudi našega okraja.

Med prve uspehe je lahko štejeemo ustanovitve spomeniško varstvene službe na Dolenjskem, ki deluje pri Dolenjskem

Nedelja bo tudi njihov praznik — dan vseh brigadirjev in brigadirki, ki so gradili letošnja dva odseka avtomobilske ceste bratstva in enotnosti v Srbiji in Makedoniji. Tudi fantje in dekleta IX. novomeške MDB Alojza Kolmana-Maroka so ji dali kosček svojih mladih src. Več o tem berite na 3. strani današnje številke, ki smo jo namenili mladim graditeljem socializma. Za 22. november, dan, ko bo avtomobilska cesta izročena prometu tudi v bratski republiki Srbiji, vsem brigadirjem in brigadirkam v okraju: krepak brigadirski hooruk!

Kulturna politika

naj postane sestavni del ekonomske politike

Naprosili smo predsednika Sveta za kulturo in prosveto pri OLO Novo mesto, naj nam pove, nekaj o delu, uspehih in načrtih, ki jih Svet za kulturo in prosveto obravnava. Predsednik Lado Smrekar nam je povedal tole:

Kakšne uspehe je doslej dosegel Okrajni Svet za kulturo in prosveto?

Celotno delovanje sveta je preorientirano na nove organizacijske oblike, ki se v glavnem kažejo v individualnem in skupniškem posvetovanju, v izdelanem in utemeljenem dolgoročnem delovnem programu in v njegovi izvedbi. Ker je svet maloštevilen in nestrokoven, se posvetujemo z uglednimi kulturnimi in javnimi delavci, ki nam pri delu znatno pomagajo. Osnovni cilj sveta za kulturo je, razgibati dolenjski kulturni prostor, ga popleniti z novimi delovnimi oblikami, skratka, hočemo vzbuditi kulturno delavnost, ki bo imela kar največji krog sodelavcev in ki bo zajela kar največ ljudi našega okraja.

Med prve uspehe je lahko štejeemo ustanovitve spomeniško varstvene službe na Dolenjskem, ki deluje pri Dolenjskem

naj bi naša podjetja in ustanove dela odkupila, tako da bi ostala na našem območju in ga na ta način z likovnega staljšca obogatila in poplenila. Tu moram opozoriti na pomembnost te razstave za naše šolske in študentske kroge. Zato naj to razstavo vidi vsa šolska mladina našega okraja.

Med uspehe sveta za kulturo sodi tudi ustanovitev Dolenjske založbe. To je samostojnega podjetja, ki bo izdajalo knjige z različnih področij, in prvi vrstni pa to, kar sodi v kulturni prostor našega okraja. Semkaj spadajo tudi knjižna dela za krite potrebe naših šol, ki se vedno tako zelo potrebujejo razne priročnike. Narekuje jih potreba v novih programih in novih oblikah šolskega reformnega gibanja. Več o tem je že povedal direktor založbe književnik Severin Šali. Prav tako je svet poskrbel za ustanovitev

inšpektorata, ki bo skrbel za rast in razvoj občinskih in ostalih knjižnic. Za inšpektorja je bil imenovan upravnik študijske knjižnice »Mirana Jarca« tovariš Bogo Komelj.

(Nadaljevanje na 5. strani)

OBVESTILO O PRESELITVI

Obveščamo vse občinske organizacije Zveze borcev in družbene organizacije, da smo se preselili

v nove prostore na GLAVNI TRG ŠTEV. 3-1. Telefon 43 (Vhod iz Dilančeve ulice)

OKRAJNI ODBOR ZVEZE BORCEV NOVO MESTO

„Uspeh je izreden!“

Množične prijave v letošnji krvodajalski akciji

— Najbolj se je postavila Orehoviča — je povedala predsednica RK Sentjerne, tovarišica Stembergerjeva. — Prijavilo se je kar 115 ljudi, največ po zaslugi šolskega upravitelja Marjana Missona, ki je s pomočjo učiteljev pridobil toliko krvodajalcev.

V Sentjerneju je bilo 186 krvodajalcev. Zbrali so jih odbornice RK tovarišice Kraljeva, Stembergerjeva in Škerbčeva.

V Semiču so odvzeli kri 138 krvodajalcem, skupaj 39 litrov krvi, v Črnomlju pa 107 krvodajalcem 32 litrov.

Izredno lep uspeh je bil v Metliki, kjer se je prijavilo kar 590 ljudi!

V občini Videm-Krško je bilo 378 prijaviteljev brez Kosta. njevice — kjer se je prijavilo 177 ljudi. O poteku akcije v ostalih krajih bomo še poročali.

— Najbolj se je postavila Orehoviča — je povedala predsednica RK Sentjerne, tovarišica Stembergerjeva. — Prijavilo se je kar 115 ljudi, največ po zaslugi šolskega upravitelja Marjana Missona, ki je s pomočjo učiteljev pridobil toliko krvodajalcev.

V Sentjerneju je bilo 186 krvodajalcev. Zbrali so jih odbornice RK tovarišice Kraljeva, Stembergerjeva in Škerbčeva.

V Semiču so odvzeli kri 138 krvodajalcem, skupaj 39 litrov krvi, v Črnomlju pa 107 krvodajalcem 32 litrov.

Izredno lep uspeh je bil v Metliki, kjer se je prijavilo kar 590 ljudi!

V občini Videm-Krško je bilo 378 prijaviteljev brez Kosta. njevice — kjer se je prijavilo 177 ljudi. O poteku akcije v ostalih krajih bomo še poročali.

Stanko Arnsček iz Vidma-Krške. ga je zmagal na veliki prireditvi »POKAZI KAJ ZNAŠ« v nedeljo v Brestanici. Več o uspehih prizadevnega aktivna LMS Brestanica na 8. strani današnje številke!

potekati tako, da prihajajo krvodajalci v določenih časovnih presledkih, najbolje je, na uro po 20 ljudi. Ekipa mora namreč stremeti za tem, da svoje strokovnjake čim bolj ekonomično zaposli, hkrati pa mora paziti na to, da krvodajalci ne čakajo. Večših prav zato ekipa dela tudi 14 ur nepretrgoma. V njej je 11 ljudi s strokovnega področja in 4 s tehničnega. Kri po odvzemu odnese v avtomobilnik, vsak večer pa jo sproti odpeljejo v Ljubljano v transfuzijski zavod. V nepredelani obliki je takšna kri uporabna 14 dni, nato pa odvzamejo iz steklenic nesedimentirani del, ki je uporaben še naprej kot krvna plazma.

VREME

ZA ČAS OD 20. DO 29. NOVEMBRA.

Se pred 20. novembrom se pričakuje vdor mrzlega zraka iz Rusije, s sneženjem.

Nato pretežno suho in mrzlo vreme. A okrog 24. novembra nekaj snežnih padavin. — V nadaljnjem poletju bo suho in kaže na otoplitev. Okrog 29. novembra ponovno močne ohladike in več peč nekaj snežnih padavin.

»Napete mišice kot lok...« — spominček na delo 7. novomeške mladinske delovne brigade Milana Majcna, ki je požela letos lepe uspehe v Negotinu na Vardarju. To, kar je mladina bratskih jugoslovanskih narodov lani dala Dolenjski in Spod. Posavju, so letos brigadirji našega okraja hvalečno vrnili v Srbiji in Makedoniji. Vsi pa si ob nedeljskem jubileju veselo in spodbudno kličejo: NA SVIDENJE 1. APRILA 1960, ob nadaljevanju del na veliki cesti bratstva in enotnosti mladega rodu socialistične domovine!

O poravnalnih svetih

(Nadaljevanje s 1. strani)
Predsednik sodišča, ki je bil posrednik v pravnih, smo mu dali, da se nekateri okraj, ostala občina doseže, da zaupne upene, saj so na pravih, nekateri poravnalni svetovi v Pomurju in na Stajerskem obravnavali že preko sto zadev in od teh kakih 80 odstotkov zadovoljivo rešili.

Zavedajo se, da bodo poravnalni svetovi učinkoviti pomočniki pri urejanju sporov in razorenih rednih sodišč, smo tudi v novomeškem okraju pričeli z organiziranjem teh organov, seveda v najpozem sodolovanju s krajevnimi, oblastvenimi in političnimi predstavniki; večina so ti to akcije že od vsega začetka ugodno sprejeli in tudi podprli, ostali redkim pa smo kaj kmalu prepričljivo odpravili neutemeljene pomisleke o morebitni učinkovitosti tega družbenega organa.

Zaenkrat je predvideno, da bi delovalo v novomeškem okraju 54 poravnalnih svetov, ki bodo po večini krajevno vezani na okolišne krajevne uradov. Tako smo predvideli v občini Brezice 8, (Artilce, Brezice, Bizeljsko, Cerklje, Dobova, Kapela, Pisce in Velika Dolina), v občini Crnomelj 6 (Crnomelj, Semič, Dragatun, Adlešiči, Vinica in Stari trg), v občini Metlika 2 (Metlika in Gradac), v občini Novo mesto 12 (Straža, Dolenjske Toplice, Skočjan, Stopiče, Brunčice, Mirna peč, Sentjernej, Smarjeta, Otočec, Novo

mesto I in II), v občini Žužembek 2 (Hinja in Žužembek), v občini Sevnica 8 (Bučka, Loka, Blanca, Studence, Sevnica, Sentjan, Trisče, Zabukovje), v občini Videm-Krško 3 (Videm-Krško, levi in desni breg, Zdole, Veliki Trn, Raka, Kostanjevica, Podbočje in Leskovec), v občini Senovo 2 (Brestanica in Senovo), v občini Trebnje 7 (Mokronog, Sentfupert, Veliki Gaber, Trebnje, Velika Loka, Dobrnica in Mirna). Do začetka tega meseca je bilo izvoljenih 23 poravnalnih svetov in to v občini Brezice in Novo mesto vsi, v Brestnici in Leskovcu, na Bučki, na Rakli, v Sevnici in v Senovem. V občini Crnomelj, Metlika, Trebnje in Žužembek pa do sedaj še niso izvolili nobenega poravnalnega sveta, kar kaže le premajhno zanimanje za ta družbeni organ.

Od skupno 144 izvoljenih članov poravnalnih svetov je 128 moških in 16 žensk, po socialnem sestavu pa 13 delavcev, 42 uslužbencev, 70 kmetov, 6 obrtnikov, 2 upokojenca in 11 ostalih poklicev.

Praktično je že začelo delati 6 poravnalnih svetov, najaktivnejši je na Bizeljskem in v Veliki Dolini. V brežički občini je tudi že imel tankjšnji predsednik sodišča posebne instruktorske sestanke z vsemi člani. Po vrsti sporov je bilo največ sporov iz naslova odkodnih za poljsko škodo, mejnih sporov in družinskih sporov. Poravnalni svetovi so v 75 odstotkih dosegli

poravnano. Prepričan sem, da bo uspeh mnogo večji, ko bodo začeli delati še ostali poravnalni svetovi ter da bodo izpolnili svoje poslanstvo, zlasti tudi v okoliših, ki jih iz pravosodnih izkustev opredeljujemo kot pravdarske predele, tako na primer okrog Starega trga, Vinice, Gaberja in Sentjerneja.

3. Kaj pričakujete konkretno v svojem poklicnem delu od teh novih organov?

Postopek pred poravnalnimi svetovi ima poleg vsebinske prednosti družbeno politične narave tudi tehnične prednosti pred postopkom na sodiščih. Predvsem so poravnalni svetovi ljudem bliže kot sodišča; to velja tudi za novomeški okraj, v katerem se ni zaključena mreža okrajnih sodišč. V primerjavi s predvojnimi stanjem je bilo namreč na tem področju 10 okrajnih sodišč, danes jih je le 6. Ze to pove, da nimajo vsi prebivalci ugodne povezave s sedežem sodišča in da bodo krajevniki bližji in pristopnejši poravnalni svetovi in hitrejši in tudi cenejši pravno pomoč; cenejši ne le zaradi bližine, ampak tudi zaradi tega, ker odvračilni predvidoma pred poravnalnimi svetovi strank ne bodo mogli zastopati. Znano pa je, da pravni stroški močno narastejo, kjer sodelujejo plačani zastopniki.

Sodniki se nadejamo, da bodo poravnalni svetovi v sorazmerno vsakem odstotku razbremenili sodišča tistih pravnih določb, na primer žalitve, obrekovanja, občajne lahke telesne poškodbe in manjše pravne spore, mejne spore, družinske prepire, ki nas močno zapoljujejo. Drobna željanja pomembajo velik odstotek zadev, s katerimi se ukvarjajo sodišča. Tako so okrajna sodišča obravnavala v minulemu letu 2.274 kazenskih zadev in 3.207 pravnih zadev. Če vemo, da je od teh števil od 40 do 60 odstotkov takih zadev, o katerih bodi razpravljali poravnalni svetovi in da je pričakovati vsaj dve tretjini poravnanih, takoj spoznamo tudi praktičen pomen poravnalnih svetov za sodišča. Četudi seveda to ne pomeni, da bodo sodišča sproščena vseh težav, ki jih danes tajejo, je vendarle treba poudariti, da bo uspešno delovanje poravnalnih svetov omogočilo sodiščem, da bodo še kvalitetneje in ekspeditivneje obravnavali pravno težje in družbeno pomembnejše zadeve

M. S.
Stefan Simončič

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

ke odloči, da bo priredil tiskovno konferenco, to ni naveden dogodek. Že nekaj dni pred konferenco dajejo njegovi ministri obirne namige v svet, da bi čim bolj vzbudili zanimanje javnosti in nudili tisku kost, da jo lahko gloda do velikega dogodka oziroma do takrat, ko bo spregovoril orakelj.

Jih prireja general de Gaulle, so v marsičem podobne delijskiemu oraklju ne toliko po zavistni odgovor, kolikor po avtoritativnem tonu odgovorov ali se boje izjav, ker na neprijetna vprašanja general kratko malo ne odgovarja. Vsekakor najpomembnejša novost s njegove tiskovne konference je bila ta, da bo predsednik sveta ministrov ZSSR Nikita Hruščev obiskal Francijo petnajstega marca prihodnje leto. Ker pa general želi imeti pred sestankom na najvišji ravni še eno konferenco zahodnih državnikov (prva bo 19. decembra letos v Parizu), je najbolj verjetno, da bo sestanku na najvišji ravni (Eisenhower, Hruščev, Macmillan in de Gaulle) šele maja prihodnje leto. To pomeni, da je zamagala de Gaullova zahteva, naj bi bil vrhunski sestanek šele prihodnje leto — na veliko jezo Britancev in neveljavo Američanov. Britanski tednik »Statesman« je zapisal, da je zahodno zavestništvo podobno konvoju, ki mora brzino plovske uravnati po najpogostejši (in najbližje) ladiji. Francoski odgovor se seveda glasi, da Anglosaksonci nimajo monopola na sestanke s Hruščevim. Če sta se Macmillan in Eisenhower lahko sestala s sovjetskimi premierom pred sestankom na najvišji ravni, čemu se ne bi smel še de Gaulle. Britanci so se naposled je sprijaznili z odgoditvijo vrhunskih sestankov in uradno izjavili, da se strinjajo s francoskim sklepom.

prasanja medsebojno prepletena. V primeru Francije je marsikaj odvisno od Alžirije. V tem pogledu je de Gaullova tiskovna konferenca pomembna korak naprej. Znano je, da je predsednik francoske republike 16. septembra letos razglasil svoj naer za rešitev alžirske krize, po katerem bodo — določeni čas po pomiritev v Alžiriji — Alžirci lahko odločili na referendumu, ali se bodo odcepili od Francije, ali bodo vzpostavili avtonomijo, ali pa se bodo integrirali s Francijo. To pot je dopustil možnost, da bi pogajanja o premirju z zastopniki narodnovobodilnega boja vključevala tudi politična vprašanja, ki zadevajo referendum. Voljan je tudi začetki tajna pogajanja, še zmerom pa vztra-

zvezo. Zanj so vse vzhodnoevropske države zaslužene po Sovjetski zvezi in, kar je še bolj nerazumljivo, Jugoslavijo prištevata med tiste države, ki nimajo svoje politike in tako rekoč svoje neodvisnosti. Ta njegova izjava je vzbudila silno neprijeten vtis ne samo pri nas, ampak tudi v mednarodnih krogih, saj je vsemu svetu dobro znano, da vodi Jugoslavija popolnoma neodvisno ne samo zunanjo, ampak tudi notranjo politiko, in da je nasprotnica blokov in blokovskih razprtij. Poznejše sporočilo francoskega zunanjega ministrstva je sicer skušalo ta neprijetni vtis popraviti, toda javnost se kljub temu začudeno sprašuje, ali de Gaulle res ne ve, kakšen je položaj Jugoslavije v svetu.

DE GAULLE IZJAVLJA

Ja, da mora biti Pariz tisti kraj, kjer se bodo pogajali. Seveda jamči slej ko prej zastopnikom FLN svoboden odhod iz Pariza ne glede na rezultat pogajanj. De Gaulle je šel celo tako daleč, da je grajal alžirske kolone. »Vetor zgodovine je obrnil novo stran — od njih je odvisno, da izpišejo novo stran v knjigi zgodovine.« »Hrepenenje po preteklosti« ne bo moglo zaustaviti »evolucije« v Afriki. Spremembe se bodo zgodile »mimo Francije, če se ta ne bo odvalila. To so bile sicer pogumne besede, toda vraščanje je, če si jih bo de Gaulle upaj uresničiti v sedanjih razmerah.

Ce povzamemo, vidimo, da se je de Gaulle posrečilo vsiliti zahodnim zaveznikom svojo politiko do sestanka na najvišji ravni, vsaj kar zadeva datum njegovega sklenanja. In dvoma, da skuša vplivati tudi na politično vsebino razgovorov na vrhu. V tem pogledu pa se bo moral nekoliko približati stališču Londona in Washingtona in nedavni obisk britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda v Parizu pomeni poskus zboljšati hladne odnose, ki vladajo edaj med Parizom in Londonom. Prav te dni se je mudil v Londonu zahodnonemški kancler Adenauer. Ker pa so odnosi med Bonnom in Londonom še mnogo slabši kot tisti med Londonom in Parizom, je dvomljivo, da je kaj prida dosegel.

Sam se je odločil za pitanje telet

Upravnik dvorekne zadruge mi je povedal, da je Tone Urbančič iz Srednjega Lipovca prevzel od zadruge dve teleti, da ju bo pital. Sicer mi sem, da bom pogledal, kako se je mladi gospodar lotil pitanja, ki se ga nekateri tako otepaajo. Ko

sem v sredo dopoldne obiskal Toneta, sem ga našel doma, pripravljaj se drva. Prav rad me je spremlil v hlev in mi pokazala svoje tri negovančke. Enega, od domače krave, pita že peti mesec — sedaj tehta preko 220 kg; tudi mala dva sta prav lepa, čeprav ju šele komaj uvaja v pitanje.

Tone ima lepo urejen hlev in dobro negovano živino. Da je dober gospodar, vidiš tudi na njegovem gnojišču, kjer ima lepo zložen gnoj. Povedal mi je, da se je za pitanje sam odločil. Njegovi krmi obroki, ki si jih je sam sestavil, kar ustrežajo. Za pitanje ima pripravljeno primerno krmo.

Ko sem odšel od Toneta sem bil še bolj prepričan, da je neoporečno stališče nekaterih kmetovalcev do pitanja telet.

Goljufivka je med nami

12. novembra je — 76-letna M. S. iz Novega mesta prijavila na novomeški postaji LM neznanu storilcu, katerega je dva dni prej ogledala za 2000 dinarjev. Neznanka je namreč zastreljiva, da do dobila pri novomeškem RK paket in plašč ter ju prinesla prevažniki. Na enak način je ogledovala še tretjo, 3. B. iz Novega mesta za 4000 din. Obe sta bila za prejeti denar neizpolnivo potrdilo. Na podoben način je skušala ogledovati še več državljanov.

KZ Črešnjevec odgovarja

V 42. številki smo objavili dve notici o KZ Črešnjevec, ki sta imeli naslov »Zmešnjave okoli KZ Črešnjevec« in »Lepo sosedstvo«. »Zmešnjave okoli KZ Črešnjevec« govori o tem, da je ta zadruga prodajala semensko pšenico po 45 din. namesto po 65, kakor je bila dogovorjena cena s KPZ Crnomelj in da je vprašanje, če je bila ta pšenica sploh semenska.

Rezka Pirš, uslužbenka KZ Črešnjevec, nam je pred kratkim odgovorila: »V lanskem letu je naša zadruga obdelala 5 ha pustih njiv in jih zasejala s prizanim semenom sanpastora. Zemljo je obdelala po navodilih strokovnjakov. Ko je bila dokončana komercialna ocenjava, katera pšenica je semenska in katera ne, je Črešnjevske izpustila, ker baje zanjo ni vedela. Naša pšenica ni nič zaostajala za metliško. (S tem hoče verjetno dopolniti povedati, da je bila metliška priznana za seme, njihova pa ne op. ur.) Iz tega pridelka smo res prodali nekaterim posameznikom za njihovo potrebo okoli 300 kg pšenice po lastni ceni. Ko go nam iz KPZ v Crnomlju povedala, da je to nepravilno, smo takoj prenehali.«

Tukaj nas še vedno moti beseda »potrošnja«. Ta pšenica za potrošnje je bila verjetno za setev, ker je drugače ne bi prodali samo

300 kg. Če pšenica ni bila priznana za semensko je ne bi smeli prodajati, kot seme, če pa je bila priznana, bi jo morali prodajati po dogovorni ceni.

In še o lepem sosedstvu. KZ Črešnjevec ima odlično obdano Crnomelj in okraja Novo mesto, da spadajo k njej vasi Gradnja, Sodnji vrh in Praproče, ki so bile včasih pod bivšo KZ Sirekjevce. Tukaj zadruga tudi odkupuje in skiepa pogodbe. Kazor pravilo člani zadruge je prišla na teren KZ Semic odkupovati samo les. Umetna gnojila se tudi niso strdila, zato jih nismo mogli drobiti in prodajati po 10 din kg.

Nasim članom zadruge res veliko pomeni. Čeprav sem že 13 let v združenem sektorju takega sožitja se nisem videla. Ze 4 leta jim je KZ organizirala zavarovalne živne letos pa se pričevim in posevkov. Zadruga odkupi vse tržne presečke. Letos smo kljub slabi letini odkupili 25.000 kg krompirja, 35 tisoč kg namiznih jabolok, 12 tisoč kg pšenice, 120 prašičev in ostale tržne presečke. Zdravilna zelišča nam prinašajo napredni tudi iz semenskega področja.

Kakor je videti, se je KZ Črešnjevec za nekatere navedbe upravičeno pritožila, nekaterih ne more pobiti nekatera pa je pobila le delno. (N. pr. tisto, da imajo od-

Kako je z elektriko?

Zadnje čase je v vseh časopisih precej uredb, navodil, priključev navodil in uredb, ter preklicev preklicev — vse to pa je zvezano z elektriko, količino porabe toka in cenami. Tako in koga bo elektrika p. novem. tresla?

V tem mesecu vas bo obiskal inkasant »Elektro«, tisti, ki pobira denar za elektriko. Ta vam bo dal na poseben obrazec napisano, koliko kilovatih ur lahko porabite v naslednjih dveh mesecih. Določene kilovate, ne ure boste plačali po 3 din, kar jih boste porabili več pa po 30 din ure. Če ne boste z elektriko varčevali, se vam lahko zgodi, da vam bo strela iz zepa precej dšarja. Koliko elektrike pa lahko, vsak porabi, da ne bo tresla?

Najbolj bo elektrika strela tiste, ki imajo električne štedilnice in pečice, ker te porabijo največ elektrike. Električna pečica porabi namreč 20 do 30-krat več kot močna 100 vatna žarnica. Radio porabi približno toliko toka kot običajna žarnica. Aparati z motorjem (sesalci za prah, pralni stroji, hladilniki itd.) porabijo sicer več električne energije, vendar se razmeroma malo, če motor ne teče ure in ure. Precej pa potrošijo razen električnih peči in štedilnikov še bojlerji. Za kuhanje na elektr. štedilnikih uporabljajte posode z ravnim dnom, ker v teh hitreje zavre — in ko zavre, izključite elektriko ali

pa vključite na manjšo porabo. Najmanj toka porabijo električni brivski aparati, približno eno kilovatio uro v sedmih letih. Torej dragi državljan, če ne želite elektrike preveč drago plačevati, potem se držite navodil in varčujte, kjer se le da! Če se boste naučili štediti vam bo lažje tudi po novem letu, ko se bo cena električni energiji povečala od 3 na 7 din za kilovatio uro.

Pa še nekaj za naše urade, podjetja in društva: Poslovne in društvene prostore se ne sme ogrevati z električnimi pečmi (radiatori, kaloričeri, infražarnicami in z drugimi električnimi pečmi). Konkretno dobi dovoljenje za uporabo teh od Elektrogradskarske skupnosti, Ljubljana. Tako dovoljenja izdajajo samo tistim konzumentom, ki zaradi nevarnosti požara ne morejo ogrevati prostorov s pečmi na drva, premog ali drugačnimi. Takj prostori so kioski, prodajalne »Petrola«, kino kabine in drugi.

V tem tednu nabiramo

7. novembra je izbruhnil požar v stanovanjski hiši Jožeta Osojnika iz Gornjih Pohancev pri Brezicah. Ogenj je popolnoma uničil hišo vredno 700.000 dinarjev, ki pa ni bila zavarovana. Do požara je prišlo zaradi slabih dimnih naprav. Zaradi slabih dimnih naprav je bilo že več požarov. Poskrbite, da bodo v redu, ker si s tem ohranite nemara tudi hišo!

Lišči robide (40 dinarjev), maline (40 dinarjev). Rastlino kopitnika s korenino (75 dinarjev), jeternika (150 dinarjev). Korenine beladone (140 dinarjev), arnike (350 dinarjev), blučice (160 dinarjev), regrata rumenega (125 dinarjev). Korenine blučice je treba razrezati kot gobe. Plodove češmna (120 dinarjev), črnega trna — oparnice (50 dinarjev), šipka — češi (50 dinarjev), šipek — luščine brez semena (180 dinarjev), glog — beli trn — medvedove hruške (50 dinarjev). Lubje češminovih korenin (320 dinarjev), češminovih palic (65 dinarjev).

Kratke iz raznih strani

Indijski ministri predsednik Nehru je izjavil, da je indijska vlada poslala kitajskemu premieru Ču En Laju predloge za poravnavo obmejnega spora med obema državama. Po mnenju indijske vlade so Ču En Lajevi predlogi nesprejemljivi. Pripomnil je, da bodo vsak napad na himalajsko državo Butan imeli za napad na Indijo. Isto velja za indijski protektorat Sikim.

Zahodnonemška socialnodemokratska stranka je sprejela svoj novi program, peti v svoji zgodovini. V programu se je odrekla več tradicionalnim načelom delavskega gibanja v Nemčiji. Namesto tega je sprejela načela tako imenovane svobodnega tektona oziroma ekonomsko politiko.

Na kongresu degolistične unije za novo republiko so sprejeli resolucijo, s katero podpirajo de Gaullova in vladno politiko do Alžirije. Skupina oficirjev pehotne šole v Omdurmanu v Sudanu je skušala strmoglaviti vlado generala Abada. Uporniki, ki so jih po štirih urah potolčili, so najprej zasedli radijsko postajo in minirali več mostov, ker pa druge voljaške enote upora niso podjele, je bil le-ta kmalu zatrt.

Kmetijsko posestvo

Metlika

ima na zalogi večjo količino sadnih sadik: jablan, hrusk in sliv. Sadike so prvorazredne, sorte kvalitetne — cene ugodne. Interesenti pošljite naročila na naš naslov!

Prav gotovo je v našem okraju še nekaj podjetij, ki so delala in še delajo za izvoz. Prepričani smo, da bo v zgodnjem času zlasti potem, ko si bodo naša podjetja nabavila zadostno število strojev in druge opreme, število obrtnih podjetij, ki bodo delala za izvoz, zelo naraslo.

DOMAČA OBRT

Je panoga, katere dejavnost spada v seznam obrti podobne dejavnosti. Na Dolenjskem in Beli krajini je bila ta obrt nekoč močno razvita. Prav posebno je slovela dolenjska lončevina, belokranjsko platno in vezanina in suhokranjsko izdelovanje raznih predmetov iz ličja, slame, koruznice in podobnega materiala. Zadnja vojna je to obrt skoro popolnoma zatrla. Danes pa se kaže spet vedno večja potreba po tej obrti. Zatezlena in iskana je postala zaradi značilnosti krajev, kjer se izdeluje. Ker prav te krajevalne posebnosti, zlasti tučja, najbolj privlačijo. Ponekod v Sloveniji si je domača obrt že utrla pot na domači in inozemski trg. Skoda je le, da Dolenjska in Bela krajina v tem pogledu tako zaostajata, čeprav se nam ponujajo vsestranske možnosti. Naše kmečke prebivalstvo bi moglo s takim delom mnogo zaslužiti, zlasti v poznejšem in zimskem času. Tu in tam se ukvarjajo ljudje z izdelovanjem vrboletarskih predmetov, prave organ izdele pa ni. Možnosti za opravljanje domače obrti je v novomeškem okraju veliko. Seveda manjka predvsem dobra organizacija. To sedaj poskuša okrajna obrtna zbornica. Zadalasi je naloga, da pošlje vrboletarstvo v Mokronogu potekalska be najti možnost ponovne oživitve vezilstva v Beli krajini, zlasti v Adlešičih. Prav posebno pa potegniti iz dolgoletne zasnopsati šentjernejško lončarstvo. Pri tej obrti ne gre več za

Obrtništvo novomeškega okraja

POLDE CIGLER

navadne lonce in skleda, marveč za tiste predmete, ki prihajajo že v ljudsko umetnost oziroma v umetno obrt (majolike, vaze, bokali, reliefi, otroške igrače in podobno). Tako blago ima na inozemskih trgih visoko ceno, pa tudi domači trg bi bil treba z njim zaloziti, da bi se prepričali enkrat za vselej dostop raznemu ničrednemu kiču, ki preplavlja naše tržišče.

Možnosti razvoja domače obrti na Dolenjskem so velike. V lesni galanteriji bi se dalo s pridom razviti lesostrugarstvo z izdelovanjem raznih lesenih okrasnih predmetov iz naših zlatih lesov. Vse odpadni les naše lesne industrije je tako rekoč zavržen in se uporablja le še za kurjavo. Iz tega materiala bi bilo možno izdelati nešteto okrasnih predmetov za lastne potrebe in izvoz. Ena leskanih panog domače obrti je tudi izdelovanje intarzij. Surovska baza je dobra, saj se intarzijske izdelujejo iz odpadkov furnirja, cena na inozemskem trgu pa ni ravno najslabša.

Na Dolenjskem je na zelo nizki stopnji spominkarstvo, to je izdelovanje maltnih cenilnih predmetov, ki jih letoviščarji in turisti tako radi kupujejo. Taki spominkarji morajo imeti značilno prvo našega narodopisa ti naše bitnosti, narejeni morajo biti v lepi estetski obliki in v materialu, ki zahteva svojo izvedbo tudi v tehničnem pogledu.

Po naših trgovina se pojavljajo razni taki, precej dragi spominki, ki nimajo ničesar skupnega s krajem, kjer se prodajajo, niti nimajo umetniške vrednosti. Vendar pa grejo v denar, ker drugega nimamo. Za malo iznajdljivosti, fantazije in estetskega čuta bi se taki spominki izoblikovali lahko v najlepše predmete domače obrti.

Samo to pa še ne zadostuje. Če hočemo domačo obrt okrepiti, moramo dati ljudem tudi prilžnost za izobraževanje. Da bi izdelki naše domače obrti postali resnično dobri in enaki tovrstnim izdelkom sosednjih držav, bi bilo nujno potrebno osnovati strokovno šolstvo, ki bi dalo izdelkom plemenitejši zunanjo obliko ter jih usmerilo v sodnejše in čim mnogovrstneje namene za izpolnitev nalog, ki jih današnje življenje glede na kulturne ravni, zahteva. Poudariti moramo, da je iskati početje vsakemu izdelku, ki ga štejemo v to ali ono stroko domače obrti, v stvarnih potrebah našega gospodarstva in gospodinjstva ter v težnji posameznikov, dati izdelku usrezno zunanjo obliko. Ker le take oblike vodijo do napredka in razvoja. Samo iskanje trgovske plat nas lahko zavede na stranpota. Zlasti moramo to omeniti pri Igračkarstvu, spominkarstvu in lesni galanteriji. Ti pred-

meti niso pri nas niti najmanj na višini, ki jo zahtevata čas in naša obča kulturna raven. Manjka nam pobude, da bi zbrali in uredili naše ljudske vrednote in ugotovili, kje to bogastvo uporabiti. Sistematično je treba ugotoviti materiale in način obdelave, uporabo prvih naše narodne ornamentike posebej za les, posebej za lončevino, tkanine, vezanino itd. Tega pa ne moremo zahtevati od preprostega proizvajalca, marveč more to delo opraviti le strokovno šolstvo, ki si mora seveda zgraditi trdne temelje v smislu sodobnih zahtev življenja. Že ljudska in srednja šola bi morale imeti neposreden vpliv na razvoj domače obrti, še v večji meri pa na vzgojo najstarejših ljudskih plasti, ki bi znale ločiti pristno od neprijetnega ter pravilno ceniti vrednosti ljudskega blaga. Zato bi morali sprejeti v učni načrti risanja in ročnih del vsaj del učnega gradiva, ki zadeva to nalogo.

Domača obrt se kot specialna vrsta obrtne dejavnosti razvija v povsem drugačnih pogojih kot redna obrt. Za naša obrtna zakonodajna sploh še ne opredeljuje domače obrti, zato se tako razvija tako rekoč na nezarejenem oravnem položaju Razumčevje je da pomaničanje prvih predplov njen razvoj ne le zavira, marveč celo preprečuje njeno nastajanje ali oživiljanje, čeprav so dane vse možnosti za razvoj te obrti. Med zelo važnimi činiitelji, ki vplivajo na razvoj te obrtne

dejavnosti, je seveda tudi odmera družbenih dajatev, ker pojem domače obrti še ni povsem razčiščen, tudi ni še tovrstne pravilne ureditve. Moral bi urediti tako, da bi bile družbene dajatev, predpisane domači obrti, vsaj v začetku čim nižje in seveda pavšalne izdeiki te obrti, ki so bili spoznanji kot dobri za izvoz, bi morali biti oproščeni vsakega prometnega davka. Občinski LO bi morali o tem resno razpravljati, šat pa vse preprosto gledajo v obrt le vlr dohodkov za kritje svojih proračunov.

KADRI V OBRTI

Eno zelo važnih vprašanj v obrti je vprašanje strokovnih kadrov. Danes je v novomeškem okraju v učenju 1338 vajencev, ki bodo prej ali slej postali pomočniki. Takoj ko opravi vajence pomočniški izpit, nastane vprašanje, ali bo ostal v obrti ali pa bo prešel v industrijo. Zakaž pa pojav? V industriji ima obrtni delavec sedaj mnogo boljše plačilne pogoje kot v obrti. Tam se lahko specializira na eno samo fazo dela, kar je vsekakor zanj bolj ugodno in manj odgovorno. V prejemkih pa ni velike bistvene razlike. Na vsak način bo v bodoče treba doseči, da bodo plače obrtnih delavcev izenačene s plačami industrijskih delavcev.

Zaradi večje izpolnitve morajo obrtni vajenci že v prvem in drugem letu opravljati vafenske izpite ob koncu tretjega učnega leta pa opravljajo pomočniški izpit, če so z učenjem opravili končni izpit na vafenski šoli. Po štirih letih pomočniške delovne dobe lahko obrtni delavec že opravi mojstrski izpit, ki mu je potreben hodič za vodilno mesto v obratu ali za izboljšanje plačilnih pogojev. Privatniku pa za pridobitev obrtnega dovoljenja.

VRNILO SE JE STO PRIJATELJEV

»Mi imamo komandanta, volimo ga kao brata. Mi imamo komandira, zabušantom ne da mira...«
 Je pela v četrtak, 12. novembra IX. novomeška mladinska delovna brigada Alojza Kolmana-Maroka, ki se je vrnila iz Rujiške reke, to je nekje med Paračinom in Nišem. Na avto cesti je bila 70 dni. Bila sedemkrat udarna in trikrat posebej pohvaljena.
 V novomeški menzi, kjer so mladinci malicali, jih je dežurni prešel in raportiral:
 — Tovariš komandant, na mestu je 64 mladincev!
 — Torej so vsi, je sam zase zamrmral komandant brigade Tone Robar in se ozrl po mladincih za mizami. Dežurni, ki je stal pred komandantom, je pripomnil:
 — Me ne boš zamenjal? Komu naj predam dežurni trak?

— Spravi ga v žep kot spomin na akcijo.
 Med malico sva se pomenila s komandantom:
 — Najtežje nam je bilo prve dni. Nekaterim je bila to prva akcija in v začetku skomaj niso vedeli, s katere strani je treba prijeti lopato. Tudi z urejevanjem postelje je šlo v začetku težko, ker je bilo precej brigadirjev navajeno, da jim postelje postiljajo mame.

Na delu sta nas včasih mučila še vreme in blato. Toda šlo je, ker je moralo iti. Dali smo obljubo in avtocesta je morala biti do roka gotova. Tudi ob nedeljah smo delali, samo da smo izpolnili našo brigadirsko obljubo, da bo cesta gotova do 22. novembra. Avto cesta je sedaj zgrajena. Mladina dokončuje še zadnja dela ob trasi.
 Najlepše nam je bilo ob dekadah, ko so proglaševali udarne brigade in ko smo bili vedno med udarnimi ali specialno pohvaljenimi. Najboljša v brigadi je bila prva četa, ki je presegala normo tudi za 400 do 500%. Delala je na asfaltni bazi. Tretja četa ni veliko zastajala za prvo, a je imela težje delo. — V brigadi je 37 udarnikov.
 Med gradnjo avto ceste se je šest naših brigadirjev naučilo voziti motorno kolo, 7 traktor, 4 so napravili zidarski tečaj,

7 fotografski, elektrotehnični in elektrogospodinjki tečaj pa nista imela izpitolov. Na višji traktorski tečaj je odšlo pet mladincev.
 Pred odhodom brigadirjev na domove sta se od njih poslovila še komandant in predsednik OK LMS Slavko Dokl. Komandant je med ostalim dejal:
 — Po 70 dneh skupnega dela se bomo poslovili. V naših srcih bo ostal lep spomin na vse, kar smo med gradnjo lepega doživeli. Ostal nam bo spomin na našo cesto, na lepe trenutke. Težave pa bomo pozabili.
 Slavko Dokl pa je med drugimi povedal:
 — V vas bo ostalo notranje zadovoljstvo, da ste pomagali graditi avto cesto, da je tam ostal tudi vaš znoj. Gradili ste cesto, ka pa ji je bil glavni namen vzgajati vas in utrjevati bratstvo in enotnost. Na avto cesto vas je šlo 100, ki se niste poznali, vrnilo pa se je 100 prijateljev.
 Brigadirji so o tem še malo zaplesali, nakar so se s težkimi srci poslovili in odšli na domove, na svoja delovna mesta. Naša mladina je skupno z vso jugoslovansko mladino pokazala, kaj zmora, dokazala je, da tudi ona nekaj predstavlja in da se da z bratstvom in enotnostjo veliko napraviti. Dokaz temu je nova avto cesta. P.

Iz brigad — v poklice!

Avtomobilska cesta ni bila le najboljša šola tovarištvu in bratstvu. Delo v brigadah je imelo tudi velik gospodarski pomen za številna gradbena podjetja. 1760 brigadirjev je bilo v zidarskih tečajih — vsi do zadnjega so dobili delo v podjetjih! Nad 3000 fantov in deklet je končalo tečaje za kvalificirane kmet, delavce. Brigade so dale 6000 novih traktoristov; 918 mladih ljudi je opravilo izpite za poljedelske delavce, 390 je novih živinorejcev, nad 350 jih je obiskovalo sadjarske in vinogradniške tečaje, 11.000 jih zna zdaj voziti moped, 5.184 motocikel, nekateri pa so opravili tudi amaterski šoferski tečaj. Skoraj 6000 brigadirjev je bilo v fotoamaterskih in radioamaterskih tečajih. Skupno je bilo do tega tedna nad 85 odstotkov vseh brigadirjev v različnih koristnih tečajih.
 Brigade so bile prava šola na cesti. Šola za življenje!

OBVESTILO

Okrajni komite LMS Novo mesto obvešča vse naročnike telefonov, da ima novo telefonsko številko 37. Na isto številko lahko dobite tudi Okrajno zvezo Partizan. OK LMS

Pogled na novo avtomobilsko cesto pri Deligradu v Srbiji, znanem kraju prvega srbskega upora: idilični ovac na paši se bo v nedeljo pridružil hrup sodobnega prometa. Nova avtomobilska cesta je za republiko Srbijo in Makedonijo velika gospodarska pridobitev

3 BRIGADIRJI - 3 UDARNIKI

Trije brigadirji, ki so odšli z letošnjo zadnjo izmeno na avtomobilsko cesto, so nestrpno pričakovali zaključke konference. Na akcijo so odšli z željo, da postanejo udarniki, tega pa niso nikomur zaupali, ker so se bali, da bi se tovariši posmehovali, če ne bi uspeli. Svojo skrivnost so skrivoma le omenili, ko so se izkazali kot dobri brigadirji, tako da je marsikdo slutil, da imajo svoj skrivni cilj. Mislili so si: v kolikor ne bi uspeli, ne bomo razočarani, ker bi to pomenilo, da se nismo še dovolj odlikovali in bo treba pri drugi akciji močnejše zavihati rokave.
 Ze z naslovom smo bralcu povedali, da so trije brigadirji le uspeli in se jim je izpolnila želja. Naj jih predstavimo!
 MATO SUTLIČ iz Crnomlja je povedal:
 »Verjamem mi, da sem šel na akcijo s strahom, kako se bom razumel z brigadirji, namreč težko govorim slovenski. Moj

strah je bil v brigadi neutemeljen. V brigadi nisem pomislil nikoli na svojo bojazn, vsi smo bili enaki, jezik ni delal med nami razlike. Iz brigade se bom spomnil dveh lepih trenutkov: ko sem prejel udarniško značko in pa diplomu, da sem z uspehom končal zidarski tečaj. Od tovarišev sem se poslovil z besedami: Drugo leto nasvidenje...
 MILENA VRLINIC iz Metlike ne bo nikoli pozabila prijetnih trenutkov, ki jih je doživela v brigadi, Milena je bolj redkobesedna. Vsa je bila objokana; marsikdo, ki se ni bil v brigadi, bi se vprašal zakaj? Težko je slovo od tovarišev in tovarišic, s katerimi je živela dva meseca. »Nikoli ne bom pozabila dobrih ljudi ob avtomobilski cesti, ki so nas vedno klicali naša deca«. Pred odhodom v brigado sem imela čisto drugačno sodbo kot jo imam sedaj. Akcija mi je koristila. Moja velika želja je, da bi se

še drugo leto srečala na akciji z istimi tovariši in tovarišicami. Pozdrav in drugo leto se spet vidimo...
 Tretji brigadir je RUDI MIHALIČ s Potovrha. Povedal je, da je bila letošnja akcija njegova največja življenjska »rajža«. Kar pretežka, »ker nisem mogel videti vsega, kar sem srečal. Skoda, da nisem potoval bolj počasi, potem bi se seznanil še z marsičem. Kljub temu sem se veliko naučil, kar mi bo močno koristilo. Želja bi, da bi imel še kdaj takšno priložnost. In vsem kmečkim mladincem priporočam saj eno tako potovanje in lepe doživljaje.«
 Rudi je bil še kar govoren. Brigadirji okoli naju so se šalili: »Dobro, da ti je povedal toliko o sebi, kajti mi ga poznamo kot molčečega mladince, čuli smo sam...«

gov kramp, kadar je pel. Verjamem nam, udrihal je močno, da ga je bilo veselje gledati. Se več takih junakov pa bi gore premikali... so se šalili razigrani brigadirji.
 Ko smo se poslovljali, so nam brigadirji rekli: »Na svidenje! Kjer koli bomo, se bomo imeli lepo kot letos...«

Brigadirji!

Okrajni komite LMS Novo mesto naproša vse brigadirje-udarnike, ki so se udeležili zvezne delovne akcije letos in se niso prejeli diplom za udarniške, da se zgledajo na Okrajnem komiteju LMS Novo mesto, Jenkova ulica 1-11. OK LMS

»Nikad se nije bolje živelo...«

Dekleta naše zadnje letošnje okrajne mladinske delovne brigade na cesti: pridno so bile da le kaj in sedemkratno udarnišvo v brigadi je v nemali meri tudi delež njihove prizadevnosti

Cez tri dni bo jugoslovanska mladina podarila domovini 110 kilometrov svega asfaltnega in cementnega traku, ki bo omogočil še hitrejši napredek in še čvrstejšo vez med jugoslovanskimi narodi.

Malo srbsko mestoce Ražanj je precej pridobilo, odkar v neposredni bližini gradijo avtomobilsko cesto Paračin—Niš. Mladi ljudje v mestu vedo, da jim bo cesta odprla vrata v svet in da bodo z njo ogromno pridobili v gospodarskem in kulturnem pogledu. Zavedajo se tega, so njihovi obrazi veseli. Za ražanjsko mladino je značilna živahnost, ki je skupaj z njo razibala tudi vse mestoce, odkar v bližini domujejo mladinske delovne brigade.
 Med Ražanjčani so tudi pesimisti, ki pa so na srečo v manjšini. V mahjni brivnici se je razvil pomenek o vsem mogočem, tudi o avtomobilski cesti.
 »Z avtomobilsko cesto boste ogromno pridobili,« sem dejal v razgovoru.

Potolžil sem ga, češ da so na Dolenjskem ljudje govorili, da jim avtomobilska cesta ne bo prinesla koristi, sedaj pa so drugačnega mišljenja. Seveda nisem pozabil povedati, da je sedaj predvsem od njih, Ražanjčanov, odvisno, kako si bodo uredili »estece in življenjske v njem, da bo zanimivo in privlačno za turiste.
 »Avtomobilska cesta vam bo odprla vrata v svet, na vas pa je, da jo čimbolj izkoristite sami v prid,« sem zaključil razgovor.

Ce so brivec in njemu podobni pesimisti, pa to ne velja za večino Ražanjčanov, ki imajo drugačno mnenje o avtomobilski cesti. Na dvorišču velike kmetije v Deligradu, vasi, znani iz prve srbske vstaje, sem se pogovarjal s kmetom, ki je pasel svinje. — Pomenek sva začela z vprašanjem, kakšno je življenje danes in kako je bilo včasih.
 »Znate deco, nikad se nije

bolje živelo kao danas; novo vreme donelo nam je mnogo dobrogale je pravil.« Pogledje, pred dvema letoma smo »lobili elektriko, imamo stroje, veliko svinj in koruze, ki nam jo je lami »gurala« kmetijska zadruha. Sedaj smo ji za to hvaležni. Hibridna koruza je obrodila kakor prej nikoli nobena. Vedno jo bomo sejali. O avtomobilski cesti mislimo da nam bo prinesla napred.«
 »Saj obljubljam, da bodo v Deligradu zgradili postajo, s katere bo možno odpremljanje kmetijskih pridelkov. Teh pa kakor vidite, ni malo.«
 Sprevodnik avtobusa, s katerim sem se peljal v Niš, mi je na postavljen vprašanje odgovoril:
 »Ali vidite, kakšna je stara cesta? Ne ustreza ne domačemu ne mednarodnemu prometu. Koliko gum porabimo zaradi slabih cest. Vožnja je sedaj neudobna in nevarna. S hitrostjo 30 kilometrov na uro se ne pride daleč. Komaj takamo, ko bo stekla nova avtomobilska cesta. To bo za nas velik trenutek.«
 Avtomobilska cesta »Bratstva in enotnosti« je najboljša oblikovalka novih ljudi. Brigadirji iz dobojske brigade je pisal materi:

»Draga mati! Pišem ti prvo pismo z lasno roko. Naučila me je avtomobilska cesta. — Mnogo ji dolgujem...
 Na tisoče brigadirjev obiskuje razne tečaje, na katerih pridobivajo osnovno za kvalifikacijo. Mnogim fantom in dekletom je šele cesta pokazala perspektivo. Tu so se naučili živeti. Tu so spoznali, da so jim odprta vrata v aktivno družbeno življenje. Razen tega, da bo cesta dala več sto traktoristov, šoferjev, zidarjev, mladinskih aktivistov, je med mladino še bolj poglabila bratstvo in enotnost, to največjo pridobitev naše revolucije.
 Clovek, ki obšče mladinsko naselje in preživi v njem vsaj nekaj ur, takoj odkrije prijetno tovariško vzdušje, ki prevaja mlade graditelje avtomobilske ceste. Vsega prevzame brigadirska prešernost.
 S. Dokl

Dve zgodbi

Na konferenci dobojske mladinske brigade so ga kritizirali. Drug za drugim so vstajali brigadirji in razkrivali njegove napake. On pa je gledal v tla. Bal se je srečati z njihovimi pogledi. Sicer pa je vse poznal po glasu. Spira, ki mu je očital, da se je zadnjič bahal zaradi deklet. Hasana, ki ga je kritiziral, češ da je nediscipliniran, netovariški in razburljiv. In druge. Čutil je, da govoriho resnico.

Zvečer je zamišljeno sedel na klopi pred barako. Tovarišem, ki so ga ogovarjali, ni odgovoril. Hotel je biti sam. V mislih je obrnil konferenco od prvih besed, ki so načele njegovo zadevo, pa do zaključne besede komandanta. Ničesar ni izpustil. V mislih je naredil obracun sam s seboj. Nato se je s trdnim sklepom, da se bo popravil, odpravil spat.

Naslednje jutro na trasi je rekel komandirju:
 »Polnil bom tri samokolnice! — Brigadirji so na moč hiteli z odvažanjem zemlje, toda kopača in polnilca hkrati niso mogli dohietiti. Vedno znova jih je moral spodbujati, da naj pohitijo. Vozači pa so to komaj zrogli. Prišla sta na pomoč še dva, pa jim je bil kopač še vedno kos.
 Zvečer je brigadna sekretarka prečitala pred zborom brigade:

»Danes je bil najboljši brigadir Hasanica Omer, zato bo spuščal in dvigal zastavo...«
 Hasanica je s tresočo se roko vtekel za vrvice. Po licih so mu polzele solze. Brigadirji jih niso prezrli. Hasanico so imeli vedno radi, tisti večer pa jim je postal še bližji.

...
 Dobojska brigada je delala dopolndne Delovni pogoji so bili tokrat težji kot drugokrat. Komaj so dosegli normo, čeravno so zjutraj šli na delovišče s trdno odločitvijo, da jo bodo presegli. Doma so otijubili, da bodo vsako dekada proglašeni za udarno brigado, toda če bo šlo tako naprej, bo ostalo samo pri obljubi. Kaj storiti?

Po kosilu je komandant sklical sestanek komunistov. Njim je prepusil odločitev, ali bo to dekadno brigada brez udarništa ali pa bo nekaj ukrenila.
 »Moramo biti udarni!« so sklenili komunisti. — Gremo nazaj na traso!

»Ali naj gre vsa brigada?« je nekdo vprašal.
 »Ne, samo komunisti.« je odvrnil komandant. — Ostali brigadirji naj ostanejo doma, da ne bodo zamudili pouka v tečajih.
 Ko so komunisti s pesmijo zapuščali naselje, je prihitela za njimi skupina brigadirjev
 »Zakaj pa nas ne vzamete s seboj?« so očitačje vprašali.
 Na trasi so ostali do sedmih zvečer fr.

Prisedel sem k šoferju v kabini. Pritisnil je na plin, da je avto kar poskakoval na kolanjasti cesti.
 »Morda bom prispel še pravi čas. Preden se bo pričela tekma Jugoslavija—Madžarska bodo igrali še himni in izmenjali šopke rož. Boš tudi ti poslušal prenos?«
 Odkimal sem. Tokrat me tekma ni zanimala. Mojo radovednost je vzbujala pokrajina, ki je švigala mimo. Najprej Morava, v tem letnem času na pogled nič lepa. Potem valovit svet, ki sem mu takoj našel primeru z rasko okolico. Zdrveli smo skozi Praskovce, kilometre dolgo vas. Stene hiš so bile ozaljšane s sušočo se rdečo papirko. Ob cesti so se dvigali visoki plitovci, ob njih jagnjedi, bela topola in akacija. Srečali smo gručo deklet. Šofer jim je nagajivo pomahal v pozdrav. Dekleta so se zahihitala.
 Nenadoma je kamion zmanjšal hitrost. Pred nami je vozil tovornjak z bosensko registrsko tablico. Najbrž ni slišal našega hupanja, drugače bi nam gotovo dovolil prehitavanje. Naosled pa smo le švignili mimo.
 Šofer je zažugal s pestjo:
 »To je sabotaža. Oviras nas, da ne bi mogli zgraditi ceste do roka...« In kamion je spet zdvil naprej, da ljubitelji nogometa ne bi zamudili prenosa.
 Spet koruzna polja. Tu pa tam tudi rjavkasto grmčevje. Šele pozneje sem odkril, da so to vinogradi. Ponekod se niso bili potrgali grozdja, dotikajočega se črne smolice ali rumene gročevice, kakor

BEŽNA SREČANJA

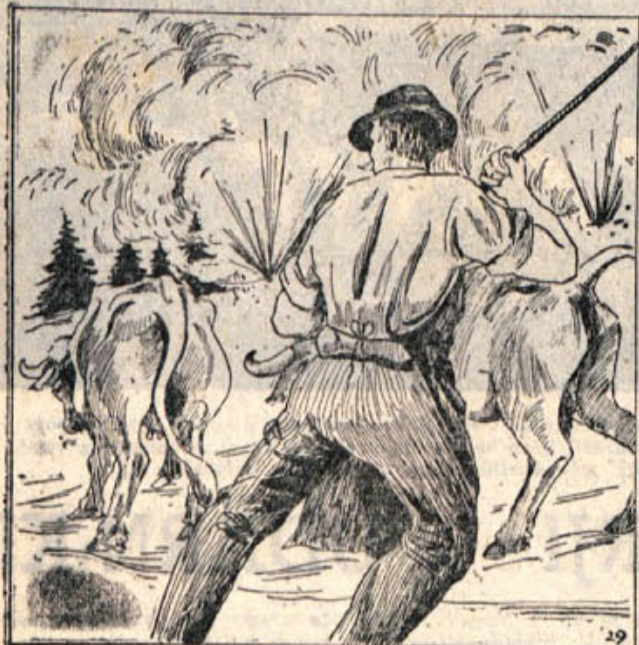
pravijo domačini plodni obmoravski zemlji.
 Prispeli smo v naselje »Ivo Lola Ribar« v Rujiški reki. Zagledal sem ga že od daleč: mične barake med drevesi, z belim peskom posute steezice, cvetlične grede. Ko pa sem spodaj pod taboriščem odkril sivi trak avtomobilske ceste, preko katere je baka ravno gnala trop ovac, sem bil kot začaran. Kar naprej bi bil obduoval čare moravske doline.
 Pred barako, okrog katere je bilo največ gredic in cvetja, so stale prikupne brigadirke. Pozdravili smo se. Povedale so mi, da so iz sosednjega naselja, samo da so prišle na obisk k novomeški brigadi. Žal so šele tu ugotovile, da so brigadirji odšli na traso. Tudi prikupnost nedeljskega počitka ni mogla preprečiti brigadi, da ne bi odšla na delo.
 Radevolje sem sprejel vabilo, da obiščem sosednjo brigado, v kateri je tudi 20 brigadirjev iz novomeškega okraja. Pridrutil sem se kar dekletom in po trasi odšel v naselje »Hristjana Karpoša«, nedaleč od Ražnja. Med potjo so mi brigadirke pripravovale o življenju na avtomobilski cesti.
 V prostem času obiskujem kuharski tečaj, se je pohvalila Anica Zajmenc iz Semčca. »Pecivo že znam pripraviti, celo srbsko...« Glas-

no se je zasmejala in pokazala bele zobe.
 »Včasih kar ne morem verjeti,« je nadaljevala, »da sem tako daleč od doma. Mami sem zadnjič pisala v pismu, da se bom izgubila v Srbiji, in da me ne bo več v Slovenijo...« Spet se je nagajivo zasmejala. »Saj ni bilo tako hudo,« me je potolajžila, »češ čas sem ji spet pisala, da naj pisma ne jemlje resno...«
 »V brigadi sem našla veliko prijateljev,« je pravila Elica Brulc iz Smolenje vasi pri Novem mestu. »Do vseh čutim enako. Vse imam rada.«
 Irma me je dregnila s kometcem »No, povej,« se je obrnila k Elici. »Če se te srbski fantje kaj bojiho?«
 »Bojlo?« sem se začudil.
 »Kadar me kateri preveč lepo pogleda,« je Elica našobila ustnice. »ga samo grdo pogledam, pa je vse dobro. Zaradi tega mi pravijo, kadar grem mimo fantov: »Glejte jo, to pa je tista ta huda...« Seveda imam tudi njih rada, toda nobeneda ne bolj ne manj...«
 »Tako rada bi počakala otvoritev ceste,« je izrazila željo Irma Santavec iz Pečarovec v murskosobotskem okraju, ki je nerazdružljiva prijateljica Novomeščank. »Če bi se še katera odločila, ne bi nič pomisljajala.«

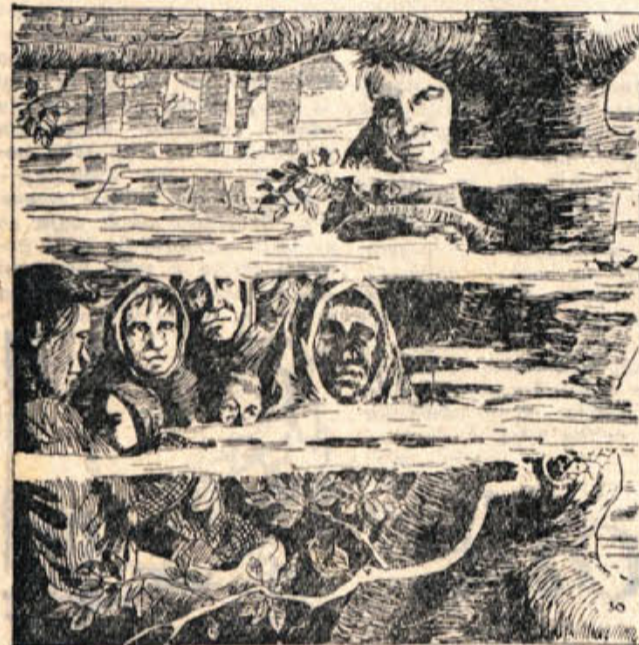
»Jaz bom tudi ostala,« se je ponudila Anica. Nato se je obrnila k Elici, rekoč: »Kaj pa ti, boš tudi ostala?«
 »Ne, tu je preveč mrzlo...«
 »Uh,« sta ponagajali Anica in Irma, »kar pojdi domov, če te zebel!«
 Vsi, z Elico vred, smo se zasmejali. Vtem smo se približali mladinskemu naselju na položnem hribčku, ob robu gozdička. Barake so bile lepo poslikane, kakor da bi v naselju prebivali sami umetniki. Nekje sem zagledal gradbišče, ki je čakalo bodoče zidarje, da bodo naslednji dan spet nadaljevali z učenjem. Razen tega pa je v naselju, kakor nam je pravil namestnik komandanta I slovenske brigade Stefan Vlah, še kopača drugih tečajev: avtomoto, foto, traktorski, elektrogospodinjki, kuharski, kinooperaterski in drugi.
 Žal sem moral obisk prehitro končati. V dolino je že legel mrak, ko sem hitel nazaj v naselje »Ivo Lola Ribar«, kjer so me novomeški brigadirji že nestrpno pričakovali. Med potjo sem srečeval domačine, ki so se vračali s polja. V tem jesenskem času je bilo treba izkoristiti tudi nedelje, da bi o pravem času pospravili bogate pridelke. fr.

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: Milan Bašković RIŠE: Mire Cetin

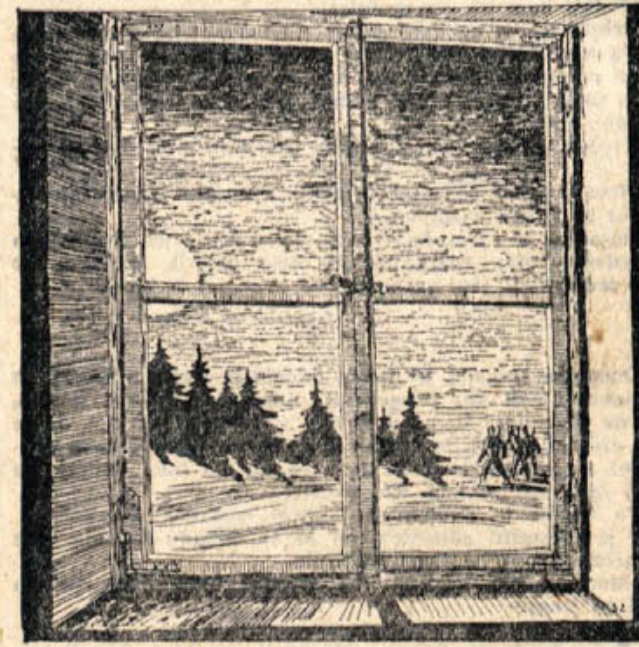
29. Poklonil je ženo in Jožeta. »Hitro v gozd za skale — tam bo varno! Sam pa je stekel v hlev, hitro odvezal živino in jo spustil na plano. Vmes pa je treskalo okrog voglov, da ga je kar metalo. Ko je še sam skočil v gozd, se je s treskom razletel svinjak, v katerega je prav takrat udarila granata.

30. Niže v vasi je izbruhnil požar. Mohor je sosedom, ki so brezglovo tekali po gozdu, klical naj se skrijejo za skale, kjer jim granate niso mogle do živca. Res se je tam kmalu gnetlo vsaj pol vasi. Zensko z otroki so se stiskale k možem, tarnale in jokale. Dim se je valil iz vasi v gozd in solzil oči.

31. Vse dopoldne so še padale granate, vendar je obstreljevanje do poldneva že skoraj povsem pomehalo. Ko so pregnali strah, so se može počasi podali v vas. Udušili so požar, ki je medtem že upepeli dve domačiji in načel tretjo. Pobrli so ranjence iz dveh, treh porušeni hiš. Tudi Mohor se je vrnil domov.

32. Noč po obstreljevanju je bila čudno mirna. Ozračje je bilo še vedno smrdljivo od zgorlega smodnika in pogorišč. Mohor dolgo ni zaspal. Seje proti jutru mu je sen zatisnil čudne oči. Pa ni dolgo spal, ko je ob prvem svitu zaropotalo okno. »Jaz sem, Miha... odprite!«

ODBORNIKI NE SMEJO POPUŠČATI

ker škoduje počasen razvoj gospodarstva predvsem njim in volivcem, ki so jim izkazali svoje zaupanje — Zapiski s seje obeh zborov ObLO Žužemberk

V petek, 6. novembra, je bila seja ObLO za občino Žužemberk. Razpravljali so o polletni uresnitvi družbenega plana v občini, sprejeli so osnovne kmetijskega plana ter sklep o postavitvi dveh poravnalnih svetov. Ustanovljena je bila Veterinarska postaja s sedežem v Žužemberku, Ljudska univerza in Knjižnovodski center. Med drugim so bile imenovane komisije za kadre za uslužbenka vprašanja, za obnovitvene kredite, za upravnika KZ Hinje Franc Sporar in Alojz Kozele za upravnika Mesarije Žužemberk. Seje se je udeležil tudi predsednik OLO in zvezni ljudski poslanec Niko Belopavlič.

Iz obravnave in poročil o uresnitvi družbenega plana občine je bilo razvidno, da so v prvem polletju vse gospodarske panoge dosegle in presegle 50% predvidevanj, razen kmetijstva, kjer bo zaradi nedovršene proizvodnje nastopila realizacija šele v drugem polletju. Po sedanjih ocenah, ki izhajajo iz uspehov v prvi polovici leta, bo količinski in vrednostni obseg proizvodnje, predviden z družbenim planom, ob koncu leta presežen v vseh panogah gospodarstva razen v kmetijstvu zaradi krompirjeve letine, v sadjarstvu in vinogradništvu. Ocena predvideva, da bo količinski obseg kmetijskega plana dosežen z 98%. V Suhi krajini, kjer je kmetijstvo glavna gospodarska panoga in 89% vseh prebivalcev dela v kmetijstvu, bo plan za leto 1969 dosežen z 90%. Kmetijsko poročilo tudi navaja, da v letošnjem letu ni bilo razširjeno pogodbeno sodelovanje do take mere kot je predvideval plan, zato je izpad v proizvodnji tudi posledica počasnega razvoja pogodbenega sodelovanja v kmetijstvu. Zelo

■ V Srbskih Moravcih so pričeli graditi novo tovarno iverstih plošč. Graditev bo stala okoli 800 milijonov dinarjev, predvidevajo pa, da bo tovarna pričela obratovati konec leta 1969. Stroji so naročili iz Zahodne Nemčije in bodo dobavljeni do konca letošnjega leta. Proizvodnja bo znašala 800 ton iverstih plošč na leto in 100 tisoč vrat iz iverstih plošč. Bruto produkt tovarne bo znašal 449 milijonov dinarjev, v njej pa bo zaposlenih 150 delavcev.

■ Industrijska proizvodnja v Makedoniji se je v zadnjih devetih mesecih dvignila za 10,8%, glede na leto razdobje lani. Največje povečanje so dosegli črna metalurgija, kovinska industrija, kemična industrija, elektroindustrija, usnarska industrija, bavarska metalurgija, industrija gradbenega materiala, tekstilna industrija itd.

Komunisti-rojenci SKŠ na Grnu

V sredo, 11. novembra, je bil ustanovljen sestanek ZK gojenec Srednje kmetijske šole Grm pri Novem mestu. Na tej šoli je izmed 94 slušateljev kar 45 članov Zveze komunistov. Sestanek je začel in pozdravil prisotne sekretar obč. komiteja Miro Thorževski, o bodočih nalogah novoustanovljene organizacije pa je govoril ravnatelj šole in član sekretariata občinskega komiteja ZK ing. Milan Bratka. Po referatu je bila živahna razprava. Ob zaključku so sprejeli več sklepov o bodočih nalogah. Izvolili so dva sekretarja oddelkov in 7-članski sekretariat osnovne organizacije ZK. Po referatu je bila živahna razprava. Ob zaključku so sprejeli več sklepov o bodočih nalogah. Izvolili so dva sekretarja oddelkov in 7-članski sekretariat osnovne organizacije ZK. AL.

malo je bilo storjenega za izboljšanje krmne baze, sklepanje pogodb za pitanje živine pa je ob koncu septembra doseglo le 17% letnih predvidevanj. Sklepanje pogodb za kmete ni bilo privlačno, ker kmetijske zadruge niso uveljavile premij za živino. Osnove plana za leto 1969 predvidevajo povečanje kmetijske proizvodnje za 19%. V planu za leto 1969 so predvideni predvsem ukrepi za izboljšanje krmne baze kakovostnega in količinskega pridelka krmne. Vsi ukrepi za izboljšanje kmetijske proizvodnje so nadrobno obdelani, najvažnejše pa je to, da predvidevamo učinkovitejšo strokovno pomoč na terenu, zlasti pri pitanju živine. Plan predvideva tudi povečano pogodbeno sodelovanje za poljedelstvo, travništvo in živinorejo.

Po obeh poročilih se je razvila živahna razprava, v katero je posegel tudi tovariš Belopavlič, ki je povedal, da je

Z NOVIM VODSTVOM NOVI NACRTI

Razgovor s predsednikom oktiva LMS Orohovica Viktorjem Pirkovičem in sekretarjem Lojzetom Maznikom

Občutek, ki sem ga dobil pri srečanju s predsednikom oktiva LMS Orohovica Viktorjem Pirkovičem, je takšen, da bo aktiv z novim mladim vodstvom dosegel še lepše uspehe pri svojem delu. Povej mi kaj o delu aktiv v preteklem letu? Kljub temu, da je bil naš aktiv sestavljen večinoma iz kmetijskih mladincev, ki niso imeli nikakršnih izkušenj, so s pomočjo tovaršice Jerebove uspeli pozitivno svojo dejavnost na vseh področjih, seveda ne do takšne mere, kot si jo želimo. Kakšne nacрте ste sprejeli za naprej? Aktiv, ki šteje sedaj 35 mladincev (od teh smo jih 11 sprejeli iz zadnjih volitev), je sprejel vrsto nalog. Upamo, da jih bomo s pomočjo vseh nas, s pomočjo Občinskega komiteja, LMS Novo mesto

in tovaršice Eve Goskove lahko uresnili. Kakšne so te naloge? Organiziral bomo iska predavanja, ki jih bodo predlagali sami mladinci. Želimo pa, da bi bila je kmetijska, gospodarstva in tehniške. Pripravljamo se še na proslavo dneva republike, razen tega pa bomo pričeli študirati dramo s sodobno tematiko. Mišljam, da smo enodnevnik že prečeli vsaj bo to že četrti uprizoritev. S prostovolnim delom bomo pomagali pri ureditvi školskega igračka, ki bo tudi nam prav prišlo; pri gasilskem domu, ki ga bodo verjetno razširili, hočemo prav tako sodelovati, ker imamo sezaj tu prostor. Kaj si mladina najbolj želi? Za mladino na vas je zanimivo vse ono, kar je novo. Za nas so

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi udeležili zvezne akcije, a zaradi pomanjkanja delovne sile doma ne morejo. Na koncu lahko rečemo, da so žele vse le enake, vsi želijo, da dosežejo napredek, in ta počasi je prihaja v našo vas. Kaj si pa ti želiš? Moja osebna želja je, da bi aktiv bolje delal kot doslej in da bi mi mladci pokazali, da smo dovezli za nove oblike in da želimo napred. Želim pa tudi, da bi se kdaj del na mladinski seminar v Bohinj in prinesel toliko nazaj, kolikor sem tedaj. sd

zelo zanimiva predavanja, ki niso težka in ki zadevajo nas ter so podana v nam sprejemljivi obliki. Lani smo napravili obisk po naši ožji domovini. Zanimajo nas seveda tudi dobre filmske predstave. Kakšne pa so že vaše posamezne mladince? Kolikor mladincev, toliko želja! Vse ima v sebi nekaj, kar si najbolj želi. Nekateri mladinci se v dijo bodočnosti za svoje življenje na vasi in si žele zaposlovati v industriji. Drugi, da bi se čimveč naučili in bi na svoji kmetijski čimbolje uspevali, tretji bi se radi u

Kulturna politika

naj postane sestavni del ekonomske politike

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kakšne so oblike dela, ki se jih svet oprijemlje?

Deloma sem odgovoril že zgoraj. Za na prvi seji sveta za kulturo smo sprejeli sklep, da bomo organizirali posvetovanje kulturnih in javnih delavcev z vseh področij. Ob tej priložnosti smo sprejeli program dela, ki je zasnovan tako, da bomo preko temeljitih analiz posameznih problemov prešli k uresničevanju sprejetega programa. Celotna problematika je bila zajeta v osemnajst referatov, ki jih naj obdelajo ustrezni strokovnjaki. Razprave naj bi osvetlile vprašanje knjižnic in knjižničarstva na Dolenjskem, dalje spomeniškega varstva in urbanizma, periodičnega tiska, dolenskih muzejev, možnosti gamostojnega založništva, gledališke dejavnosti, dolenskih in belokranjske etnografije, arheologije, vprašanje prosvetnih društev, klubov, čitalnic in delavskih univerz, problema filma in radia, dolensko umetnost, geografijo Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja, delež našega področja v slovenski književnosti in jezikoslovju, zgodovino našega okraja, razvoj in zgodovino šolstva ter končno probleme dolenskih kulturnih festivalov.

Nekatere teme smo že obdelali. Tako na primer o možnosti razstav in razstavljanja, o knjižnicah in knjižničarstvu, o spomeniškem varstvu, o založništvu na Dolenjskem, zdaj pa imamo v pretresu glasbeno šolstvo v našem okraju. Slednje je zelo pereče. Analizo smo že opravili, sledilo ji je širše posvetovanje in nato zaključki.

Svet se je oprijel tudi ideje, da bi se člani sveta sestajali na različnih mestih našega okraja in tako spoznavali tudi potrebe terena, o čemer bi se potem na sejah laže in zanesliveje pogovarjali. Tak sestanek smo imeli

še lani v Brežicah, vendar ga nismo znali dovolj izkoristiti. Vendar mislimo v tej smeri nadaljevati, čeprav zahteva organizacija takega dela več pazljivosti, preudarnosti in časa. Ena izmed prihodnjih sej sveta bo v Metliki. Poleg tega si bodo vsi člani sveta ogledali naše gradove in razne druge kulturne spomenike na našem teritoriju, tako da bo laže razpravljati na sejah, ker bodo kot svetovalci probleme poznali.

Tu pa moram opozoriti še na našo pomanjkljivost, da namreč slabo obveščamo javnost o delu sveta. Krivda je na nas samih, saj skoraj nikoli nismo povabili na sejo novinarjev, ki bi lahko važna vprašanja, ki jih obravnavamo, sporočili širši javnosti. Le tako bi v naše razprave zajeli širši krog ljudi, ki jih stvar zanima, in ki bi v našem delu s svojim znanjem in naklonjenostjo lahko mnogo pomagali. Težava je v tem, da svet za kulturo pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto še vedno deluje brez referenta. To je za uspešno in široko delo sveta velika ovira. To je pereč organizacijski problem, ki ga je treba v splošno korist družbe hitro rešiti.

Doslej smo pritegnili v konkretno delo sveta, v posamezne referate, k posvetovanju itd. okoli petdeset ljudi s področja kulture, znanosti in prosvete. To pa ne pomeni, da smo dosegli še skrajno mejo organizacijske dovršenosti našega telesa. Saj imamo številne in pereče probleme, za katere bo potrebno še večletno trdo delo, da bomo lahko opravili vsaj del nalog.

In kakšni so vaši načrti?

Ze lani v mesecu maju smo se dogovorili s koncertno-poslovalnico Slovenije, da bi nam omogočila predstavo Donizettijeve opere Don Pasquale. S to

predstavo bi obiskali vse večje kraje na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju, ker je primerna za široko občinstvo. Prva predstava je bila v pone- deljek zvečer v Novem mestu.

Druga predstava bo Sylvan- sova igra »Korczak in otroci«. To bo omogočilo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja in smo načelno že dogovorjeni. Predstava je silka iz druge svetovne vojne in je mestoma močnejša od znanega »Dnevni- ka Ane Franke«. Tudi to delo bodo videli vsi večji kraji v novomeškem okraju.

Načrtov je, kakor vidiš, veliko. Možnost pa so slabe, ker raste nadstava samo na čvrstih ekonomskih temeljih. Za ureditev in razvoj slednjih pa je treba še veliko delovnih naporov. Razvoj industrializacije, mehanizacije in kmetijstva na našem področju sicer naglo teče, vendar še hitreje rasto kulturne in materialne potrebe naše družbe. Kulturna dejavnost v našem okraju pa se ve- že — in to ekonomisti premalo upoštevajo — tudi na kadrovska vprašanja, ki so na Dolenjskem še posebno pereča. — Strokovnjakom in kadru sploh je treba tudi v kulturnem pogledu čim več nuditi, tako da se čimprej odpravijo velike razlike med Dolenjsko in drugimi slovenskimi področji. Zato je treba vse konstruktivne in kvalitetne kulturne akcije materialno kar najbolj podpreti, zavedajoč se, da je tudi tu per-

spektiva ekonomske, predvsem pa kadrovske politike. Kulturna namreč je in ostane bistveni element vsake preudarne ekonomske politike, ne pa prive- sek ali izrastek nekega orga- nizma, kakor se vse prerado misli. V splošno slovenskem merilu dajemo veliko pozornost embalaži, kar je sicer pravilno, gradimo moderno urejene lokale, ki so opremljeni z naj- različnejšimi direktnimi in in- direktnimi ter neonskimi raz- svetliljavami, premalo pa smo mislili na to, da bi dali ljudem tudi kvalitetne umetniške pred- stave, razstave, koncerte, čit- talnice in klube, dobre lokale za splošno in pošolsko izobra- ževanje, opremo za te potrebe itd. Nekateri mislijo, da to ne spada med splošno ekonomsko prizadevanja, ki se jih lotevamo, da bi zadovoljili potrebam našega človeka.

Lojze Dolinar: SOPARNI DAN (iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki)

Abonmaji PD Dušan Jereb

Prosvetno društvo Dušan Je- reb iz Novega mesta je imelo 6. novembra svoj redni letni občni zbor. Na zboru je bilo poudar- jeno težko materialno stanje v društvu. Društvene sekcije se lo- zo a težavo prebijajo skozi se- zono v stalnih skrbeh, ali bodo dohodki prireditev in nastopov krili izdatke zanje. Posledica

tega je, da mora gledališka sek- cija izbirati samo taka dela, pri katerih so stroški uprizaritve čim nižji. Kljub temu je bilo ugotovljeno, da dohodki vseh treh gledaliških del v pretekli sezoni niso krili izdatkov in da je bilo le pri »Veselem večeru« tolklo presežka, da so bili kriti tudi stroški gledaliških pred-

stav. Podobno je z nastopi pev- skega zbora in orkestra. Res je tudi, da si sekcije niso znale poiskati večjih dohodkov. Toda ne glede na to se pojavlja vpra- šanje, kako zagotoviti društvu vsaj toliko resnih dohodkov, da ne bo lezlo od sezone do sezone v večje dolgove in da bo gleda- lišče lahko uprizarjalo tudi zahtevnejša dela.

Uresničitev te zamisli o kori- stila v več pogledih. Društvu bi bil zagotovljen obisk pri pred- stavah in koncertih, povečali bi se dohodki društva in pri lju- deh, ki se naših prireditev ne udeležujejo, bi se vzbudilo za- nimanje za gledališče in kon- certe. Odpadlo bo neljubo pro- šajenje za finančno pomoč. Za denar, ki ga bo društvo na ta način zbralo, bo delovnim kolektivom nudilo kvalitetnejše prireditev, z drugo besedo, denar, ki ga bi podjetja, ustanovi in sindikalne organizacije dale društvu, bi sekcije s svojimi nastopi odslužile. Ne varjamem, da bi podjetja in sindikalne organizacije ne pokazale zani- manja za kulturno razvedrilo svojih delovnih kolektivov, ki jim ga naše društvo lahko nudi in da bodo del svojih sredstev redno dale tudi v ta namen.

Porodila se je misel, naj bi društvo za vse svoje prireditve uvedlo neke vrste abonmaje. Ti naj bi ne zajeli le stalnih ob- skovalcev, pač pa predvsem ti- ste ljudi, ki se naših prireditev ne udeležujejo. Zborovalci so predlagali, naj bi kot abonenti nastopala podjetja in ustanove iz Novega mesta in neposredne okolice. Z upravnimi podjetji, ustanov in njihovih sindikalnih podružnic naj bi društvo skle- nilo dogovor, da jim bo društvo za vsako gledališko delo ali koncert pevskega zbora in orke- stra poslalo določeno število vstopnic v sorazmerju s števi- lom zaposlenih uslužbencev in delavcev. Tako bi majhna pod- jetja zvela na pr. po 5 vstop- nic, večja po 50 ali 100 in naj- večja morda celo vse vstopnice za eno predstavo. Vstopnice bi potem delila med svoje usluž- bence in delavce bodisi proti plačilu, bodisi zastonj.

Res je, da mnogo delavcev in uslužbencev prihaja na delo iz daljne okolice in da bi se za- redi tega ne mogli udeleževati naših prireditev. Če bo uvedba abonmajev uspešna, bo društvu dolžno prilagoditi čas nastopov potrebam obiskovalcev. Prav tako bo dolžno ponoviti vsako delo tolikokrat, kolikor predstav bo prodanih. Nastopajoči vedno žele, da se pojavijo pred publi- ko čim večkrat. Nesmiselno je namreč hoditi mesec ali dva na veje večer za večerom, potem pa nastopiti le po enkrat ali dvakrat. Premajhno zanimanje publike za prireditve jemlje nastopajočim veselje do dela. Z uvedbo abonmajev pa bo mo- gote vsako delo ponoviti pet- krat ali celo šestkrat.

Društvo bi v prihodnjih dneh začelo uresničevati to zamisei. Priprani smo, da nam pod- jetja, ustanove, upravni odbori in sindikalne podružnice ne bo- do odrekli pomoči.

F.M.

Izobraževanje na Bučki

Ko sem dobil obvestilo, da bi na Bučki organizirali tečaj za odrasle, sem skeptično pomislil na uspeh. Vprašanje je bilo, kako dobiti prijavitelce; naj- manj deset jih je bilo treba. Večkrat sem sišal, da mladine ni ali pa da odhaja množično v mesta. Vseeno smo zadevo obravnavali na seji šolskega odbora, na občnem zboru PD, na krajevnem odboru in v os- novni organizaciji LMS. Rok za vpis je bil 1. oktobra.

Čakal sem prijavitelce. Slab- je kazalo. Sredi tedna pa je bilo na seznamu že osem kandida- tov. Potem sem kar strmel — do sobote se je številka po-

maknila na 23. Javili so se sami mlajši ljudje, ki jim je vojno preprečila, da niso mogli končati osnovnošolske izobrazbe in jih je želja po izobrazbi pri- vabila na tečaj.

3. oktobra smo s tečajem za- čeli. Fraza »ni mladine« se je pokazala kot neresnična. Mla- dina je, samo nismo je znali poiskati. Tečaj dobro napredu- je. Nekaj kandidatov je sicer odstopilo, 18 prijavitelcev pa tečaj redno obiskuje. Tečajnik Tone Vene je v imenu vseh povedal: »Mi smo pa resni in ne bomo odnehali, saj bo to le nam v korist.« Po napornem vsakodnevnem delu se ob š-

svolo prozo. Opaziti je bilo, da v poznejši Novomeščani zaostajajo za Jeseničani in Celjani, od ka- terih sta Valentin Cundrič in Vid Korar že znanca »mladih potova- ro«. V prvi pa so bili Novomeščani enakovredni ostalim. Na splošno je pozeja pod vplivom moderniz- ma, ne poznajo ali ne obvladajo pa mladi klasičnih oblik poezije.

Pomenilo so se marsikaj tudi o svojih glasilih. Novomeščani so v tem koskem letu že jedli števil- ko »stezice«, ki kažejo vsebinski in oblikovni napredek. Jeseničani izdajajo glasilo »Plamen«, ki ima lepo število dijakov sodelavcev. V kvalitetni izstopajo Cundričeve pesmi, a tudi sicer je list po vse- bin in ilustracijah preserjal od celjskih »Brističev« in novomeških »Stezece«. Celjski »Brističi« izha- jajo enkrat na mesec. Ureja jih Vid Korar. Glasilo progresa osnov- ne materialne pomoči.

Celjski so bili kot gostitelji zelo ljubeznivi. Za na pomlad so se tudi Jeseničani odločili, da bo organizirali podoben literarni večer s Celjani in Novomeščani. Razvija se korej zanimivo prija- teljsko sodelovanje med dijaki različnih šol na pojtu lepe besed- ne umetnosti.

S. J.

Srečali so se v Celju

Nedavno so se v Celju sešli je- seniški, novomeški in celjski gim- nazijci ob literarni prireditvi mla- dinske poezije in proze. Na tem večeru je bilo mogoče primerjati ustvarjalnost gimnazij s treh raz- ličnih območij. Od novomeških gimnazijcev je Alenka Auersper- ger brala svoje pesmi. Zlata Pest- ner je recitirala Povšetove pesmi, medtem ko je Jože Sintič brai

Ljudske milice, delavci iz pod- jetij Mizarstvo Dvor in Remont Žužemberk ter še nekaj posa- menikov.

Osnovne organizacije SZDL bodo organizirale študij Karde- ljevega referata o zadrudištvu, ki ga je podal na plenumu glavnega odbora SZDL Jugo- slavije. Po vaseh bodo strokov- no predavanja iz kmetijstva, ki jih bodo spremljali diafilmi in skioptične slike.

M. S.

Obširen načrt izobraževanja

V Žužemberku je ustanovlje- na Ljudska univerza, ki bo že decembra začela delovati. Za upravnika je bil imenovan Slav- ko Vute, ravnatelj osemletke. V program pa so vnesli predava- nja iz družbeno ekonomskih ved, ki bodo namenjena svetom v družbenem upravljanju, uprav- nim odborom gospodarskih or- ganizacij, šolskim odborom ter delavskim in zadrudišnim svetom. Organizirani bodo seminarji za odbornike zbora proizvajalcev, za referente upravnih organov, nadalje dva seminarja za mlade komuniste in člane LMS. Janu- arja pa bo začela delovati šola za odrasle (7. in 8. razred). Obi- skovali jo bodo pripadniki

Nekaj za naše odre

Delavski oder v Ljubljani je zaključil natečaj za izvirna dramska dela. Posebna ocenje- valna komisija je od 21 orispe- lih del tri nagradila. Prvo na- gradlo je dobil Miloš Mikeln za satirčno komedijo »Golobje mi- rus«, drugo in tretjo pa si delila Miha Remec za kmečko dramo »Klop« in Mire Stefanec za igro »Blodnjak«, ki obravnava dru- žinske probleme v sodobni druž- bi. Naša amaterska gledališča, ki jim močno priranjajo so- dobnih odskih del, se za na- grajena dela živo zanimajo.

Prispevek učiteljstva senovške občine

V petek, 30. oktobra, so imeli prosvetni delavci občine Senovo svoj redni letni občni zbor. Po- leg učiteljstva so se ga udeleži- li tudi okrajni funkcionarji za šolstvo in sindikalnega sveta ter predstavniki občinskih, občinskega komiteja in sindikalne podružnice rudarjev Senovo.

Uvodoma se je zbranim pred- stavljal pionirski pevski zbor osnov- ne šole Senovo ki jim je ubrano in krepko zapel nekaj pesmic, za tem pa jih je toplo pozdravila mladinska 8. razreda. Nato se je odvijal spored ki so mu vsi za- zanimanjem sledili. Poslušal so re- ferat o šolski reformi in zakonu o osnovni šoli ter poročilo o delu društva v pretekli poslovni dobi. Iz poročila smo razbrali, da je učiteljstvo marljivo študiralo te-

Delovni načrt Svobod in prosvetnih društev

(Nadaljevanje in konec)

Skrbela, bo da bodo društva in klubi nudili s svojim programom delovnim ljudem kulturno razvedrilo. Vsem društvom bodo poslani osnutki programov kulturnih in zabavnih prireditev.

IZOBRAŽEVANJE:

Razvoj našega gospodarstva, uveljavljanje družbenega upravljanja in sploh spremembe v socialistični preobrazbi družbe zahtevajo politično, strokovno in vzgojno razgledane delovne ljudi. Okrajni svet bo vedno bolj skrbel, da se čim širši krog lju- di vključi v razne oblike izobraže- vanja.

Občinski sveti bodo delali na tem področju v najtesnejši povezavi; z Delavskimi univerzami in nudili vsi pomoč društvom pri organiziranju po- judno znanstvenega izobraževanja.

Občinski sveti morajo imeti svojega zastopnika v upravnih organih Delav- skih univerz.

Pri naporih, kako vključiti odrasle v šolo za izobraževanje, bodo naša društva sodelovala s poljsanjstvom obeh takih izobraževanja.

— borila se bodo proti kiču, neokus- nostim in lažni umetnosti, ki še vedno šari po kulturnih domovih in drugih javnih prostorih;

— propagirala in zbirala bodo na- ročne in za časopise in revije, ki ob- javljajo kulturno prosvetne probleme, predvsem »Dolenjski list«, »Delavsko enotnost«, »Sodobna pot« in druge pomembne revije, ter širila krog na- ročnikov Prešernove družbe.

KNJIŽNICE:

Ker dosežanje stanje društvenih knjižnic na odgovarja več potrebam in zato te le životarljo, bo okrajni svet preko občinskih svetov pospeševal, združevanje društvenih knjižnic v centralne občinske knjižnice. Tem bo treba zagotoviti zadostna sredstva in pri njih ustanoviti tudi potujoče knjiž- nice.

Občinski svet si bo prizadeval, da zaradi potreb po izobraževanju in klubskem življenju preusmeri nabavo novih knjig v knjižnicah z vidika znanstvenega, strokovnega, političnega in umetniškega izbora, ustrezno pogem- le kšaja in bralcev Organiziraj bo vednevni seminar za vodje občinskih knjižnic.

DRAMSKA DEJAVNOST:

Dramskei svet bo izbral deset naj- boljših režiserjev, ki jih bo poslal v nadaljevalne seminarje. Za 25 reži-

serjev, ki so se že udeležili osnovnih tečajev, ali pa že režirali večje šte- vilno iger, bo pripravil vednevni okrajni seminar. Preko občinskih dramskih svetov bo dosegeti tudi or- ganizacijo seminarjev za režiserje za- četnike v okviru posameznih občin. Pri tem bo nudil tem seminarjem vsa strokovno pomoč.

V začetku in ob koncu sezone bo sklicaj posvetovanje režiserjev o re- pertuaru politiki, kjer bo dal smer- nice za izbrlo del in podal kritično oceno dela režiserjev.

Skrbel bo za vsebinsko idejnost dramske dejavnosti, da bodo na naše odre prihajale kvalitetne igre, vse- binsko primerne našemu času. V ta namen bo tudi izpopolnil okrajno iz- posojevalnico odskih tekstov.

Nudil bo vsa strokovno in delno tudi materialno pomoč občinski- m svetom pri organizaciji maskerskih tečajev, ki jih bodo organizirali vsi občinski sveti, kjer je za to potreba.

Organiziraj bo obisk režiserjev v določenem poklicnem gledališču in imogetil razgovor u ustvarjalci dolo- čene predstave.

GLASBENA DEJAVNOST:

Glasbeni svet bo skrbel za stro- kovno vzgojo pevovodij, dirigentov in izvajalcev in v ta namen bo:

— organiziral razgovore zborovo- dij z izvajalci o skladateljih, njih delih, času nastanka skladb in njihov vsebini;

— obnovil učiteljski pevski zbor, ki naj postane študijski zbor;

— usmeril vsaj tri tovariše v od- delki pevovodske šole pri VPS v Ljubljani in poslal 8 pevovodij in di- rigentov na seminar;

— organiziral dve posvetovanji pe- vovodij in dirigentov in skrbel za na- bavo in izbor ustrezne literature.

V aprilu 1960 bo po predhodnih občinskih festivalih pripravil okrajni festival mladinskih pevskih zborov za izbor najboljšega zbora, ki bo sodele- val na republiškem festivalu v Celju.

Da bi se poživila folklorna umet- nost, bo organiziral okrajni seminar za vodje tambureških ansamblov.

Priporočil bo vsem društvom, da posvete več pozornosti zabavnim pro- gramom in glasbi, da vključijo v svoje delo skupine, ki se ukvarjajo z za- bavno glasbo, pa niso vključene v društva. Vse to v celju, da se ustreže delovnim ljudem, ki si žele ustrežne- ga kulturnega razvedrila in dostojne zabave.

OBVESTILO
vsem naročnikom in bral- cem Dolenjskega lista
Zapadno in zaostalo na- ročnino za drugo pol- letje 1959 bodo pobrali pismonoše te dni pri vsih naročnikih v Slove- niji Naročnike izven Slo- venije prosimo da zapad- lo naročnino takoj sami nakažejo na naš naslov. Če želijo list še naprej v redu prejemati
Uprava DOLENJSKEGA LISTA

Kupujte srečke denarne lo- terije Okrajnega odbora LT
Novo mesto!

Bodoče središče - nad postajo

Pereča problematika stanovanj in komunalnih služb v Sevnici — Vodovod za Krmelj bo kmalu rešeno vprašanje — Nova sevniška vrtnarija s pomočjo tople Jugotanineve vode

28. oktobra je letos prvič za sedel novozvoljeni Svet za stanovniške in komunalne zadeve občine Sevnica. Prinašamo najvažnejše misli s te seje, ki je dala veliko zanimivih pobud in kaže, da je nov svet dobro sestavljen in da bo kos nalogam, ki ga čakajo.

V razpravi o stanovanjski skupnosti so ugotovili, da bo do uveljavitve njenega statuta delo vodilo 20 članov v svetu stanovniške skupnosti. Od teh jih 15 izvoli odbor volivcev v Sevnici, 5 pa v Smarju. Zbori volivcev so ta mesec in bo tako kmalu prišlo do uresničitve te napredne ideje o samoupravljanju stanovniških problemov v Sevnici in Smarju. Po sevnških izkušnjah bo določena dejavnostni pot organiziral tudi krajevni odbor v Krmelju.

Razprava se je nato prestavila na bodoči center Sevnice, ki bo po urbanistični zasnovi nastal nad postajo in bo zajel vso Dobravo in zemljišča ob Poljski poti. Ker zadržalni načrt za to področje še ni napravljen, zadržuje občina izdajo gradbenih dovoljenj. Da bi to naselje čim bolj smotrno in gospodarsko zazidali, bo torej potrebna tistim, ki jih veselji imeli svoj dom v centru, počakati še toliko. Pravijo, da bo urbanist prek zime zadevo obdelal nato pa bodo tudi na tem področju začele rasti nove stavbe in bloki. Občina namerava za ta okoliščini naročiti okoli 6 tipskih projektov za individualne hiše, ki bodo potem na razpolago za ceno na primer 5 tisoč dinarjev vsakemu zainteresiranemu. Sedaj pa niso redki primeri, ko dajo posamezniki za načrte tudi več desetstičev dinarjev. V nižini — od Poljske poti do kolodvoza — je prostor rezerviran za bloke in hotel. Dejstvo, da hočejo ta predel organizirano zazidati, sicer zdaj zavira gradnje na tem področju, bo pa v kasnejših letih znatno olajšalo gradnje, saj bodo cesta, vodovod, kanalizacija in elektrika že urejeni po načrtu. Vse to so pogoji, ki znatno olajšajo grad-

njo, da v pocenitvi sploh ne govorimo.

Stalni problem — vodovod — se je za Krmelj sedaj le rešil. Cevi so že tu in so z deli menda že pričeli. Težja pa je zadeva za sevnški bazen. Crpaonica ob Savi je dalj časa ne krije več potreb. Posebno pa so tu občutili Sevnščani v nedavnih sušnih dneh. Zajetje izvira pod Lisco je na nedavnem ogledu dalo sumljive rezultate. Voda je preveč topla, izvor prešibek, višinska razlika pa znaša okoli 280 metrov. Vse to obično podpira gradnja Stokovnjaki pravijo, da bodo za sedaj organizirali stalne meritve na izviku, da bi ugotovili

popravnice količine vode. Za Sevnščane se torej še ne odpirajo najboljši upi, da bi brez skrbi trošili vodo. Upamo, da bodo v kratkem le uredili taka zajetja in črpalnice, da bo voda za nadaljnjih 50 let dovolj.

Zaradi posebnih pogojev, v katerih se danes opravljajo osnovne komunalne službe v Sevnici, te ne potekajo najboljšje. Zato je svet razpravljal o predlogu, da se del komunalnih služb prenese od podjetja Komunalna nazaj na ustreznih referat na občini.

Pod »razno« se je svet seznanil še s problemom vrtnarstva. Tega sedaj praktično ni. Po načrtu člana tega sveta inž.

nirja Mrve bi novo vrtnarijo postavili pod zemljišče parne žage. Tu nekeje v bližini bi določili tudi smetišča, ki po nekaj letih dajejo odlične kompost, ki ga v Zagrebu prodajajo na primer po 2 tisoč dinarjev za kubni meter. Pri tej lokaciji je nekaj še bolj zanimivega. Iz Jugotanine odteka sedaj vsako uro okoli 70 kub. metrov tople vode s temperaturo 30 do 40 stopinj. Mala cev od tovarne do vrtnarije bi omogočila napajanje grelcev v topli gredini in tako bi lahko sevnščani gospodinjke brez nekega let že v januarju kupovali svežo solato paradiznike in druge povrtnine. Verjetno bo navdušenje nad to idejo kaj kmalu našlo tudi izvajalce in investitorje, saj je to prilika, ki je ne kaže zavreči.

Nekaj bizeljskih

Ko hodi človek po Bizeljskem, vidi in sliši marsikaj zanimivega.

Trta modrega frizvanca (mešanica zelenega silvanca in laškega rizlinga) zelo dobro obrabi. Če je dobra letina, tudi 200 hl na ha. Letos je bizeljska zadruga kupila 6000 teh sadik. Sama jih je posadila 4000, 2000 pa so jih prodali kmetom.

Zadnja seja zadruga sveta Kmetijske zadruge Bizeljsko je bila precej burna. Šlo je namreč za to, če bo odkupovala vino na področju KZ samo ona ali tudi privatni in ostali nakupovalci. Kmetje bi radi, da bi bilo čimveč kupcev in da bi bile tako cene višje. Saj imajo zadrugo radi, a ko gre za denar, mine ljubezen. Vendar bo šel ves odkup prek zadruge, če ne drugače, pa samo toliko, da bo KZ kontrolirala cene.

Tudi na Bizeljskem se že pojavljajo privatni gostilničarji in nakupovalci vina. Ti plačujejo tudi slab mošt po 90 dinarjev in delajo tako zmedo na tržišču. KZ Bizeljsko je sklenila, da ne bo smel noben tak nakupovalec sam na teren, kjer bo delal s cenami »kot svinja z mehomo« ampak bo šel poleg njega nakupovalec KZ, ki bo določal ceno. Letos bodo imeli na Bizeljskem 40 vagonov tržnih presekov, lani pa so jih imeli 350. Bizeljski bo zato letos precej dražji kot primorska vina.

Zadruga svet KZ Bizeljsko šteje 40 članov, od tega jih je 18 šlo v kooperacijo, 19 jih nima iti s čim, ostali pa bi lahko šli, a ne gredo. Kooperaciji dela težavo prosta prodaja gnojil na Hrvaškem.

Ko je bizeljska zadruga 12. oktobra letos nakupovala mošt na Hrvaškem, so ji tam že zaručali prometni davek, kot da je kupila vino, se pravi, kot da ga je kupila po 11. novembra. Predsednik občine, v kateri so nakupovali, jim je pojasnil ta ukrep tako, da se

tudi on bori za proračun kol vsak predsednik občine.

Kmetijska zadruga je prodala 38 vagonov jabolk. Sedaj je tu dobro obrodilo, najbolj slive. Razni privatni nakupovalci so tud odkupili približno 10 vagonov jabolk. Sicer pa je v glavnem njihova zasluga, da je cena jabolkam v enem mesecu poskočila od 15 na 44 din za kg.

Bizeljski grad je lep in še kar dobro urejen. Bizeljski se sprašujejo, zakaj stoji neizkoriščen.

Izsušili so lužo v Selih pri Jugorju

V vasi so izvolili gradbeni odbor. Vaščani so pomagali prostovoljnim delom in z vožnjami. Izsušili so lužo in močvirnato okolico. S sredstvi so jim pomagali Okrajni odbor RK Novo mesto, okraj in tudi občina Metlika. Legio bolezni — nekdanja mlakuzna in zdravstveno pomankljivo urejeni studenci sta le še spomin. Če ne bi manjkalo cementa, bi bilo vse že gotovo. Vaščani so kljub temu zadovoljni in hvaležni skupnosti. — Tudi svoj trud so vložili v gradnjo, vedo pa, da bo asanacija kontana najpoznejše prihodnjo pomlad. Njihove oči in oči popotnikov se bodo takrat lahko prijetno spočile na lepo urejenem delu vasi.

V Birčni vasi bodo obdarovali za dan republike 97 otrok

Upravni odbor osnovne organizacije ZB v Birčni vasi je sklenil obdarovati za dan republike, 29. november, 97 šolo-obveznih otrok, ki obiskujejo šolo na Ruperč vrhu. Obdarovanje, ki bo združeno s proslavo tega zgodovinskega dne, bodo prisostvovali funkcionarji organizacije ZB.

Jubilej prosvetnega delavca

15. novembra je poteklo 50 let življenja znanemu in zaslužnemu učitelju Vladimirju Mihelju, ki je šolski upravitelj osnovne šole v Malem Slatniku. Diplomiral je na ljubljanskem učiteljski leti 1925, nato pa je ostal na osnovni šoli v Smarjeti vse od 1. marca 1944. Kot sodelavec OF in njen aktivist je delal na terenu, pomagal pri zbiranju hrane in zdravil za partizanske enote ter opravljal administrativno delo v rajonskem odboru OF. 1. marca 1944 so ga Nemci in domobranci zaprli, odpustili iz službe in predčasno upokojili. Pozneje so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer se je dalj časa zdravil. Ta

ga ljudskega odbora poročal odbornik Jože Rataj.

Na prošnjo žena zadržnic je organiziralo vodstvo KGS v Birčni vasi pouk gospodinjstva in krojenja, ki se ga udeležuje 28 žena in deklet. Pouk je dvakrat na teden od 17. do 21. ure. Gospodinjstvo predava Zofka Jaki, krojenje Stanka Milharčič, vrtnarstvo Jožica Čudovan, o zdravstvu pa bo predaval dr. Božo Oblak. Pouk bo trajal predvidoma do konca januarja prihodnjega leta.

Nekateri ljudje, ki imajo vse pogoje, da bi lahko postali člani organizacije ZB, se spomnijo nana samo takrat, kadar od nje kaj potrebujejo. Takrat tudi zahtevajo knjižico in plačajo članarino. Nerazrešeno pa je ostalo to, zakaj odklanjajo knjižice, kadar jim jih ponuja odbornik ZB.

L. B.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Čedenski koledar

Četrtek, 19. novembra — E. Zabel, Petek, 20. novembra — Srečko Sobotič, 21. novembra — Marija Nedelja, 22. novembra — Cilka Ponedeljek, 23. nov. — Klomen Turek, 24. novembra — Janez Sreča, 25. novembra — Katarina

ČESTITKA

Ivan Hrovat, ki služi vojaški rok v Varaždinu, praznuje 1. decembra 20. rojstni dan. Čestitaje mu mama Micka in Martin Hrovati.

KINO

Brezice, 26. in 27. II. ameriški barvni film »Bagdadaska zvončica« 22. II. ameriški barvni film »Cajarna«, 23. II. ameriška barvna risanka »Tom in Jerry«, 24. II. japonski film »Ljudje torpeda«. Crnomelj, 26. in 27. II. ameriški barvni film »Zlomljeno kopje«. Kostanjevica, 22. II. italijanski film »Kruh, ljubezen in...«. Mokronog, 21. in 22. II. ameriški barvni film »Desiree«. Novo mesto »Krkac«, od 20. do 24. II. francoski barvni film »Naredamski zvonar«. Od 24. do 26. II. italijanski film »Zapeljivec«. Novo mesto — Dom JLA, od 19. do 22. II. češki film »Nevarni izum«. Od 23. do 25. II. japonski film »Zrtvovana dekletca«. Sevnica, 21. in 22. II. ameriški film »Preko mnogih rek«. Semele, 22. II. italijanski barvni film »Deček za vse«. Trebnje, 21. in 22. II. ameriški film »Mata Hari«. Predstava v nedeljo ob 14., 15. in 19. uri.

MALOGLASI

UGODNO PROdam lahke sani, lahek komat, 1 leto in pol starega psa (belgijski ovčar), jahalno sedlo, bencinski motor, voz zapravljivke in navaden lahek voz. Naslov v upravi lista (1938-39).

ZARADI SELITVE poceni prodam 1 leto starega psa volčjaka. Naslov v upravi lista (1938-39).

ISCEM ŽURNO HONORARNO zaposlitev. Dvoletna srednja ekonomska šola s strokovnim izpitom in večletna praksa. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Novo mesto« (1937-39).

2. NOVEMBRA SEM IZGUBIL ročno uro z oznako »Creacion« na poti od Briljina — Novo mesto — Straža. Poštenega najditelja prosim, naj uro odda proti dobri nagradi na naslov: Franc Krhin, Kosova 2. Novo mesto.

OBVESTILA

RAZPIS Upravni odbor KMETIJSKE SOLE GRM — NOVO MESTO razpisuje

NATECAJ za naslednja delovna mesta:

1. obratovodno hmeljskega obrata v Srebrniškah — Novo mesto
2. obratovodno živilarskega obrata v Izgradnji — Pogance, 3. skladiščna posvetva.

Pogoji: Kandidati morajo imeti odzveno vojaško obveznost.

Ad 1.) Končana srednja kmetijska šola ali večletna praksa v hmeljarstvu.

ZAHVALE

Prisrčna hvala! Mladina Brezianca je 15. novembra predala javno mladinsko oddajo »Pokazi kaj znaš«. Ta oddaja je bila za nas uspešna in obremenjena ljudem, da mi ne životarimo temveč delamo, kar je tudi naša dolžnost. Nikakor ne smemo pozabiti, da so k uspehu te oddaje mnogo pripomogli podjetja, v naši bližini okoli: z bogatimi darili in so s

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste prišli k pogrebu in počastili spomin našega pokojnega

ANDREJA IPAVCA zeleznika upokojenca

Zaujoča žena in hčerke. Novo mesto, 12. novembra 1959.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO V času od 9. do 16. novembra je bilo rojenih 16 dečkov in 13 deklic.

Poročili so se: Ivan Orsag, strojnik iz Sevnice, in Antonija Gregorič, delavka iz Dobovega. Julijan Pugetl, strojni kičuvničar, in Stefanja Erjavce, tkalica, oba iz Stranjske vasi. Janez Korevec, kofar iz Irče vasi, in Alojzija Srebrnjak, delavka iz Hrušice. Jože Rifej, delavec iz Smolete vasi, in Marija Avsec, delavka iz Maleca Slatnika. Karel Klendencič, avtoprovodnik iz Režerče vasi, in Ana Zupavec, krojačica iz Zabje vasi.

Umrli sta: Anžela Košmerič, delavka iz Hruševca, stara 18 let, in Ana Vavpič, gospodinja iz Harinje vasi, stara 45 let.

Iz brežiške porodnišnice Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Alojzija Tomazin iz Strazhe — dečka, Ivka Hrženjak iz Klanjača — dekelico, Antonija Prah iz Prilip — dečka, Marija Korber iz Drenovca — dečka, Pavla Koščica iz Samobora — dekelico, Rozalija Stričevič iz Vučičevega — dečka, Pepca Hervol iz Bukovca — dečka, Ana Brozovič iz Pristave — dekelico, Danica Jančič iz Senogave — dekelico, Stjepka Krulc iz Prigorja — dekelico, Jelka Janez iz Leskoveca — dekelico, Slavka Molan iz Nove Rose — dečka, Ljudmila Baznik iz Zupčeve vasi — dekelico, Anica Horvat iz Tomasevca — dečka, Kristina Kurštin iz Studenca — dečka, Marija Zupan iz Bistrice ob Sotli — dekelico.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Franc Kolenc, delavec iz Praprotnice, isi je na cirkularno poskodoval prste leve roke, Ivo Komljanec, delavec s Planine, si je z omejen oprekel levo nogo, Anton Mesojedec, krojač iz Praproč, je padel z motorja in si poskodoval glavo, Ivan Muhlič, zavrtač iz Malega Poljana, je padel s koleca in si poskodoval glavo, Marija Bršan, hišničarica iz Gor. Gradčice, je vtašknila levo roko med mlinski kamen, Anton Novak, delavec iz Rumanje vasi, je pri delu padel in si poskodoval levo stran prsnega koša, Antona Papež, posestnik za Jezera, je na avtocesti, podri avtomobil in mu poskodoval glavo.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Martin Grdane, posestnik iz Krške vasi, si je pri padcu s koleca poskodoval glavo, Marija Hervol, gospodinja iz Bukovšča, je padla pri delu na dvorišču in dobila poskodbu po glavi, Antona Zarna, delavka iz Malega Poljana, je nekdo zabolal z nožem, Jože Balon kolar iz Bizeljskega, si je pri žaganju na krožno žago ranil desno oko.

Novomeška kronika

V Novem mestu so odzveli prvi dan 183 krvodajalcev, drugi dan pa 189. Skupaj so Novomeščani dali 93 litrov krvi.

Novotisk se je pretekli teden preselil v nove prostore na Glavnem trgu 14 (bivša Pavličeva pekarija). Tiskarna lahko zdaj zadosti vsem krajevnim potrebam po tiskovinah in tiskarskih ter knjigoveskkih uslugah. Prihodnje leto bodo prostore dogradili in odprli tudi kartonažni oddelek. Sredstva za nadzidavo in nove stroje so že zagotovljena.

Transfuzijska postaja Novo mesto bo predvidoma pričela letos spet posiovati. Strokovno delo v postaji bo vodil eden od zdravnikov, ginekologov novomeške bolnišnice. Postaja bo odzvedala prvi vsak mesec približno 30 krvodajalcev in tako zadostila potrebam novomeške bolnišnice po krvi, hkrati pa z zmanjšala stroške, ki so bili doslej, ko so kri vozili iz Ljubljane, precejšnji.

Posten talet! Pred dvema mesecema je zmanjkalo v novomeški kavarni na Glavnem trgu šest usnenih map, ki so bile vredne okoli 25.000 din. Upravniška je o izginih potokila več ljudem, prejšnji teden pa so se spet znašle v kavarni. Tat je torej le toliko posten, da jih je vrnil.

Don Pasquale, na novomeškem odru. Koncertna poslovalnica Ljubljana in Dom JLA Novo mesto sta v ponedeljek, 16. novembra, organizirala gostovanje v Novem mestu. Popoldne je bila dijaška predstava, zve-

Zanimivo predavanje

13. novembra je predaval v polni sindikalni dvorani predsednik Okrožnega sodišča Stefan Simončič o novih predpisih s področja stanovniške zakonodaje. Po predavanju je predsednik obč. odbora SZDL Miro Thorževski predlagal vodstvom osnovnih organizacij, da na množičnih sestankih podrobno razložijo državljanom nove predpise. Predsednik stanovniške komisije pri ObLO Peter Romančič je seznanil navzoče, da je izdelan očetek za podražitev stanovanj v mestu. Stanovanja I. kategorije naj bi se podražila od 28 na 82 din za m²; druge kategorije od 24 na 64 din, tretje kategorije od 21 na 48 din in četrte kategorije od 15 na 28 din. V mestu je 1570 stanovanj, izmed katerih jih sodi kar 852 v četrto kategorijo. Doslej je znašala povprečna najemnina 19 din za m².

Kostanjeviški zapiski

V nedeljo, 13. novembra, je kostanjeviško šolo obiskal sekretar Nacionalne komisije UNICEF tovariš Laza Poponjec v spremstvu tovarišice Mare Rupena Osolinke in Franke Slakove. Gostje so si ogledali šolske prostore in se dalj časa zadržali v delavnici, ambulanti in kuhinji. Po končanem ogledu so se s nadrobno zanimanjem za uspehe zdravstvene prehrane, za zdravstvene preglede ter pogovore, v katerih mladina živi in je, v katerih mladina živi in je, sprejeta v program za asociacijo in bo v kratkem pričel delati poseben odbor, ki bo skrbel za ureditev vodovoda. Doslej je bilo vsak dan treba v šolsko poslopje znesti nad 400 litrov vode, da je bilo mogoče vzdrževati potrebni red in higieno. Predstavniki Kostanjevce, ki so se udeležili sprejema, so se dalj časa pogovarjali z gosti in jih seznanjali s problemi učnega zavoda.

Kmetijsko - gospodarska šola je pričela z rednim delom. Odzivi je bil precejšen, zlasti deklet se je prijavilo toliko, da nismo mogli vseh sprejeti. Posebno razveseljivo je, da se je prijavilo veliko mladincev. Leti

se bodo poleg rednega pouka udeleževali tudi posebnega tečaja, na katerem se bodo učili vožnje s traktorjem. Dekleta bodo delala v dveh izmenah in bodo razen praktičnega gospodinjstva in splošnih predmetov imela tudi krojenje. V predavateljski zbor so imenovani sami strokovnjaki, med katerimi so tudi živilozdravniki Stebe, kmetijska tehničarka Zupančič in Kozole ter drugi. Pouk je trikrat na teden, praktični in teoretični obremen.

Martinova nedelja tudi letos ni šla mimo brez krvi.

Kostanjeviška postaja Ljudske milice je imela obilo posla. Do najhujšega pretepa je prišlo v Podbočju, kjer so se tako udarili, da je bilo treba poklicati Resovalno postajo. Letos je pridelek kisi, toda dovolj močan, kakor je pokazala pretekla nedelja. Ali ne bi fantje kako drugače uveljavili svojo moč?

Pretekli teden se je zbral v pisarni krajevnega urada v Kostanjevici aktiv SZDL, ki je pričel pripraviti na zbor osnovnih organizacij. Kostanjeviški

Bencinska črpalka v Metliki se obnese

Splošno trgovsko podjetje Metlika je pričelo pred mesecem in pol prodajati bencin na novi črpalki. Paviljon pri črpalki sicer še ni dograjen zaradi zastoj pri obrtniških delih, toda v enem mesecu in pol so prodali že 14.000 litrov raznih vrst bencina in manjšo količino maziv. Ko bo paviljon pri črpalki dograjen, bodo v njem prodajali razna maziva in olja za motorje. Črpalka spada pod poslovalnico S. Stalnege uslužbenca zaenkrat ne bo imela, če pa bodo potrebe večje, ga bodo namestili. STP Metlika je črpalko zgradilo in dalo v promet le zaradi potreb in željo zadostiti potrošnikom. Črpalka se za enkrat ne bo mogla sama prezivljati.

»Se Luno nam bodo vzeli...«

Ce boste kdaj obiskali Janeza Novaka, 82 let staro grčo iz Kacenberga, ga boste gotovo našli na dvorišču domačije na robu gozda. Na vprašanje ali se dobro vidi, bo odgovoril: »Saprablisko, bral b že, pa nimam kaj...«

Pri hiši namreč nimajo časnika, celo »Kmečkoga glasua« ne. Tiste grmade knjig na podstrešju je pa Janez Novak že vse prebral, bogvedi kolikokrat.

Ako ga boste vprašali kaj o umetnih satelitih, bo gotovo dejal: »Preklincane kanalice, se Luno nam bodo vzeli. Ves svet bodo zmešali. Tako dolgo se bodo igrali, da nazadnje Luna ne bo več svetila... Pa menda ni vse res, kar pišejo o tem. Preklincano rad bi dobil v roke časopis, da bi nam prebral.«

Ko se bomo tako prebrčkali, da Novakov oče se vedno zelo dobro vidi, bomo preverili še njegov sluh.

»Ali ste sinoči slišali skovikanje?« ga bomo vprašali. »Bo kakšnega spet izpela?«

V odgovor bomo dobili: »Kaj bo sova? Se zaspim ne, če ne zasovkika!«

Taka je ta naša suhočranjska grča.

Vlado Lamut: PODGORJE

Oglašujte v Dolenjskem listu!

LJUDSKI LOV NA DOLENSKEM

Na etnografski razstavi v preurejenih zbirkah Dolenjskega muzeja sta prikazani dve temi iz ljudskega življenja na Dolenjskem: lov in medicinarstvo.

O razstavljenih temah smo zbrali vsa potrebna dokumenta: historiat in funkcija predmetov, dialektično izrazoslovje, vlogo posamezne dejavnosti v materialnem, socialnem in duhovnem življenju ljudstva, vendar vse to na razstavi ne more biti prikazano. Tu govorimo samo predmeti in skromno slikovito gradivo z nekaterimi pisanimi pojasnili.

Etnografija obravnava ljudski lov kot gospodarsko panogo (pridobivanje hrane in kože) in kot boj človeka z naravo (tuniranje in odganjanje škodljivcev). Izhodišče za raziskovanje so lovne priprave — tehnologija primitivnega lova — ne pa živali.

Na naši razstavi smo razvrstili lovne priprave po naslednjih skupinah: ptičji lov, lov na domače škodljivce, poljski lov, ribji in račji lov, divji lov in poklicni lovi; v vitrini pa je razstavljena nekaj strokovne literature.

Podatki o ljudskem lovu na Dolenjskem se nanašajo v glavnem na polpreteklo dobo. Kakor se izgubljajo oziroma izpreminjajo svojo podobo zaradi nenehnega gospodarskega, kulturnega in družbenega razvoja vsi etnografski pojavi, tako je tudi z ljudskim lovom. Ljudski lov je bil od preventivnega odganjanja zveri preko najrazličnejših načinov preprostega lova do uporabe živali močno razgibano področje v materialnem življenju našega človeka. Skušali smo zbrati o njem kar največ podatkov. Izhajamo od kranjskega kronista 17. stoletja J. V. Valvasorja, precej opisov primitivnega lova smo našli v Lovcu, Ribiču in v drugem časopisu (Bleiwelsove Kmetijske in rokodelske novice, Dolenjske novice, Jutro itd.), uporabili smo tudi prikaze gozdnega življenja v naši lepi književnosti (Josip Jurčič, Hinko Dolenc in drugi). Največ smo zvedeli od starih ljudi po dolenjskih vaseh. Njihov spomin seže do šestdeset in še več let nazaj.

Gospodarski odgovornarji imajo lovske kulture za začetno dobo ekonomskega razvoja človeštva. Prvotni človek je bil nabiralec rastlinskih plodov in lovec. Na najrazličnejše načine je lovil živali, ki so mu služile za hrano in obleko. Velikih živali se skrāja še ni upal loviti. Odganjal jih je od svojih začasnih bivališč z ognjem, dimom, ropotom. Prvotni lov na velike živali je bil sili primitiven: ival so toliko časa gonili, da se je upehala, potem pa so jo pobili s kamenjem in kiji. Ali na so izkopali tamo, to prekrili z vejem in napodili žival nanjo, potem pa so jo v jami usmrtili s kamenjem. Star način lova je zasledovanje živali. Zlasti v znegu živali tako dolgo gonijo, da obnemorejo in jih potem laže ubijejo. Pogoni so pogosti zlasti pri srnah in gamsih. Na Cerkljanskem jezeru so kmetje v čolnih racjeh nagnali divjearce v ločje in jih tam pobijali. Pogosto čaka lovec žival pri njenem bivališču, krmilšču ali napajališču. Seveda se pri tem

kuša prikriti, tako se na primer v snegu ovije v belo rjuho. Izpopolnjeni način ljudskega lova pomeni lov s pastmi. Pasti delimo v pasivne in aktivne pasti. Pri prvih se žival ujame že s tem, da zaide v past. Aktivne pastj pa so tiste, v katere se žival ujame zaradi bistro izkoriščene in prirejene teže in prožnosti predmeta (pasti).

Nekatera ljudstva še danes žive na stopnji lovske kulture in primitivnega poljedelstva. Niso še prodrla do uporabe kolesa (kolesa kot prevoznega sredstva niti ne do lončarskega kolesa ali vilja) — kulturnega elementa, ki je etnologom izhodišče za delitev ljudstev na primitivna in civilizirana.

V lovskih kulturah, ki sovpadajo z družbenim redom »praskupnost«, so živali skupna dobrina. Z razvojem družbenih odnosov in ekonomike pa postane lov pravica privilegiranih slojev. V srednjem veku spada lov in ribolov med posebne pravice vladarja. Kasnejše preide ta pravica na deželne kneze in druge fevdalce. Na Dolenjskem so bili gospodarji voda in gozdov v pretežni meri graščaki.

Fevdalno gospodarstvo je z nekaterimi spremembami pri nas trajalo vse do konca druge svetovne vojne. Lastniki lovskih in ribiških revirjev na Dolenjskem so oddajali svoja lovišča v zakup. Navadno so jih licitirali. Nekateri zakupniki so najeli velike revirje, ki so jih potem naprej oddajali.

Graščaki in podjetniki so lovili sami le za zabavo, sicer pa so sprejeli v svojo službo poklicne lovce na ribiče, da so pravilno izkoriščali revirje. To smo že na področju lovskega športa in na drugi strani lovske kot gospodarske panoge. Oboje pa je že boj na robu etnografskega raziskavanja. V etnografiji je podatek na proučevanju lovnih priprav in vloge lova v celotnem življenju ljudstva. Vsekakor pa nas zanimajo tudi poklicni lovci, njihovi objaji (lovski krst, vejica, lovina), lovske zgodbe, noša in oprema ter upodobitve lova po ljudskih umetniških (panjske končnice) in slikarska dela (Gorup, Gaspari, Cagern, Erbežnik in drugi).

Brž ko lov ni bil več pravica vsakogar, so se pojavili lovski tatovi, divji lovci. Njihov soci-

Franc Lukšič, po domače Janeš iz Irče vasi pri Novem mestu, še vedno plete ribiške mreže.

ačni izvor, spopadi s poklicnim lovci in njihove domiselne lovne priprave so skozi stoletja zelo pestre in zanimajo raziskovalca ljudskega življenja. O divjih lovcih so se ohranile med ljudmi številne zgodbe, mnoge so našle tudi oblikovalce — pisatelje in slikarje.

(Nadaljevanje sledi)

SLAVKO DOKL: S peti po Poljski

(Nadaljevanje)

V tem so nas nekateri posamezniki podprli. Dejali so: »Na pravi poti ste, na poti, kakršno si želiš vsi miroljubni narodi.« Govorili smo tudi o našem gospodarstvu. Bili so močno presenečeni, češ kako to, da dosegamo take velike uspehe.

V KRAKOVU ATLETSKI DVOBOJ JUGOSLAVIJA — POLJSKA

Med našim bivanjem v Krakovu je bil tam atletski dvoboj med Poljsko in Jugoslavijo. Naši tekmovalci so prišli na to tekmovanje z malo obetov na uspeh, saj Poljaki slovi kot svetovna atletska volesila in imajo v svojih vrstah tudi svetovne prvake. Naši atleti so se borili poštvalno in so dosegli, kar se tiče borbenosti, odlične uspehe. Gledal sem že precej dvobojev, zato me je zanimalo, kako to izgleda v inozemstvu. Povem lahko, da so Jugoslovani na stadionu doživljali prijetna presenečenja. Tudi mi smo bili presenečeni. Ko so gostitelji zvedeli, da smo Jugoslovani, nam ni bilo treba plačati vstopnic. Bili smo njihovi gostje. Opazil sem, da je publika zelo objektivna. Našemu ali njihoveemu atletu je dala enako priznanje, če je le videla, da se športno bori. Ko je naš tekmovalce v metu kopja Miletič dosegel nov jugoslovanski rekord, je bil ves stadion na nogah. Vsi so mu čestitali, čeravno naš rekord precej zaostaja za njihovim svetovnim »asom« Sidlom, ki meče kopje vedno čez 80 metrov. Tako je bil atletski dvoboj za vse nas veliko doživetje, videli smo, da športniki uživajo popularnost in priljubljenost. Govoriti s Poljakom o športu in vedeti kaj o prvakih kot so Sidlo, Lewanovski, Rut in drugi, je stvar nacionalnega ponosa. To smo opazili tudi ob drugih priložnostih.

NOVA HUTA — VELIK INDUSTRIJSKI KOMBINAT

Največji industrijski kombinat na Poljskem, ki so ga dolga leta gradile mladijske brigade, so velike železarnice, ki nosijo Leninovo ime v spomin na njegovo dvoletno bivanje v tem kraju. Nekoliko kilometrov iz Krakova, ko se pelješ s tramvajem, vidiš visoke dimnike, iz katerih se valj črn dim, kd pa ne zastruplja ozračje, kot je to primer v Katovicah. Poljaki so namreč zgradili naselje štiri kilometre vstran od tovarna. V njem prebiva okrog 100.000 ljudi. Ogledali smo si velike veljarne, kokarne, topilnice, in cementarno, ki zaposluje skupno okrog 17.000 delavcev. Zlati velike so valjarne, saj se nekateri raztezajo na površini 12 hektarov. Kljub temu, da je tovarna začela delati že 1949. leta, še sedaj ne dela s polno zmogljivostjo. V prihodnje bodo skušali normalizirati proizvodnjo in pričeti s proizvodnjo brezšivnih cevi.

Vsi objekti se raztezajo na površini 1000 hektarov, proizvodnja jekla pa je tolikšna, kot je znašala jeklarska produkcija vse predvojne Poljske. V začetku so delali predvsem nekvificirani delavci, danes pa jih skorajda ni več, ker so si v zadnjih letih pridobili kvalifikacije. Zelo nas je začudilo, da dela v Novi Huti okrog 2000 inženjrov in tehnikov. Zanimali smo se tudi, kako je z delavskim samoupravljanjem. Zvedeli smo, da obstaja centralni delavski svet, 11 obratnih delavskih svetov in 17 oddelčnih svetov.

AUSCHWITZ OBTOŽUJE!

Človeku ni prijetno, ko se vozi proti velikemu uničevališču ljudi v drugi svetovni vojni. Nehoče pomisli, da se je po istih železniških tirih peljalo na milijone nedolžnih ljudi — kandidatov za smrt, ki so skozi špranje vagonov zadnjič videli obdelana polja in zelene gozdove ob železnici.

Takoj v začetku naj povem, da je v vseh 900 taboriščih, kolikor jih je bilo v Nemčiji in okupiranih deželah, umrlo okrog 10 milijonov ljudi. Samo v Auschwitzu pa 4 milijone. To so seve nepopolni podatki, ker so Nemci pred kapitulacijo uničili dokumente, da bi se tako izognili odgovornosti pred človeštvom. — Pokrajina okrog taborišča je bila nezdruživa, zato se je nemškimi voditelji zdelo kot nalašč za ubijanje ljudi. Taborišče so zgradili na pobudo SS-officerjev, kraj pa je izbral sam Himmler, ki je stal na železniškem mostu in z roko pokazal, kod naj se razteza taborišče. Ležalo je v trikotju med Vislo in Solo, v meglenem, nezdruvem področju.

V taborišče sta prihajali dve vrsti ljudi: taki, ki so takoj po prihodu transporta, ki je štel od 1000 do 1300 ljudi, šli mimo taborišča v plinske celice z zmogljivostjo 20.000 ljudi na dan, in pa tisti, ki so jih pustili pri življenju zaradi dela v tovarnah, na primer v obratu I. G. Farbenindustrie. Slednjih je bilo dosti manj, pa še ti so morali iti skozi razne stopnje mučenja. Če so jih prestali, so jih zaposlili, drugače pa so podlegli nečloveškemu mučenju.

Jetniki v taborišču so bili izpostavljeni vsem mogočim brutalnostim. Paznik je poznal ujetnika v beg, da bi ga lahko ustrelil in nato predstojnikom poročal o svojem junaštvu, za katerega je dobil nagrado ali pa nekaj dni dopusta. Dnevna umrljivost v taborišču je bila od 0,5 do 2,5%. Komendant Höss ni smel videti ujetnika z nizko številko na roki. Dejali je: »Tu smete živeti najdlje tri mesece, židje pa največ 21 dni.« Podrejenim je očital, da so popustljivi. Le-ti so to imeli za ukaz, da je treba bolj pridno ubijati.

Jaka, uslužbenec X. plačilnega razreda

(Umišljena zgodba)

Jaka, uslužbenec desetega plačilnega razreda, že dolgo ni bil tako zaposlen z mislimi kakor tisto dopoldne, ko je dobil važno nalogo. Moral je namreč za eno leto nazaj ugotoviti, kaj vse je delal in koliko časa je porabil za posamezne vrste opravil.

«Ha, ha,» ga je tedaj popadel krčevit smeh. »Jaka že ne bo šel na led. Preveč dobro ve, kam pes tace moli...»

Potlej se je vse dni sklanjal nad obrazcem, ki naj bi do minute točno pokazal, koliko je v preteklem letu naredil: preveč, pre malo ali ravno prav. Na tihem se je nasmihal delovnim tovarišem, ki so v naglici sestavili poročilo, ne da bi se zavedali, da bo to morda usodno zanje, ker bodo naposled morali začeti delati. Obžaloval je njihovo kratkovidnost, ki je prezrla splošno težjo po povečanju produktivnosti javnih uslužbencev...

Ko je Jaka jel ugotavljati porabo časa za posamezne vrste opravil, je najprej izračunal, da bo moral skupni čas vseh opravil dati 168.480 minut. Ta številka naj ne bi pokazala samo, da je bil Jaka, uslužbenec desetega plačilnega razreda, vse leto polno zaposlen, temveč tudi, da je delal celo 37.440 minut več, kot je bilo treba. Presežek naj bi ga utrdil na delovnem mestu, mu pomagal k odlični oceni ali pa mu morda priskrbel celo pomočnika.

Najlaže je bilo izračunati čas za delo, ki ga je dejansko opravil. Pobrskal je po arhivu spisov in odločb ter zapisnikih sej. Dodal je še čas, ki ga je porabil v razgovoru s strankami (sem je prišel tudi prijatelje, ki so kdaj pa kdaj prišli k njemu na pomenek o lovu), terensko delo (v resnici je mislil obiske v gostilni) in razna druga opravila. Čeprav pri preračunavanju v minute nikakor ni bil skop, pri

najboljši volji ni mogel spraviti skupaj več kot 100.000 minut. V potu svojega obraza je sešel telefonske pogovore (tudi privatne) in napaberkoval nadaljnjih 7.000 minut. Ko je ugotavljal čas za študij predpisov in strokovne literature, je z grozo pomislil, da pravzaprav že dolgo ni pobrskal po uradnih listih. Iz previdnosti je odstranil iz predala roman Deževje prihaja, predse na pisalo mizo pa naložil nekaj strokovnih knjig in svežnje uradnih listov.

Ko je bilo po nekaj dneh poročilo končano, je Jaka globoko vzdihnil in si obrisal potno čelo. Takega, že malce umirjenega,

ga, ga je zalotila stranka, ki se je prišla pritožiti zaradi nerešene prošnje. Jaka bi se bil kdaj prej nasmil in stranki pokazal vrata, tokrat pa jo je samo pomilovalno pogledal, češ, saj ne veš, da sem lani naredil 624 nadur, za katere mi niso plačali niti prebrite pare...

Tisti dan, ko je Jaka oddal poročilo, je bil resnično utrujen. Prvič je čutil v sebi neko notranje zadovoljstvo, ker je nekaj dni vseh sedem ur delal brez počitka, ne da bi med uradnimi urami »špricnil« v gostilno, telefoniral prijatelju ali prebral časnik.

fr.

IZ PREVIDNOSTI
«Očka, zakaj je pa bog v raju Evo ustvaril najbolj nazadnje?»

PONESREČEN POSKUS Z MAGNETOM

— Le čemu nam lažejo, da imajo Jabolka veliko železa?

«Iz same previdnosti, sinko. Če bi jo bil prej, bi hotela imeti vse drugače urejeno kakor je.»

BREZ SKRBI...
«Hvala za povabilo, ampak raje bi se ne peljal s teboj. Zadnjič si tako hitro zavrl, da sem si razbil čelo.»
«Sedaj si lahko brez skrbi. Zavore sploh več ne primejo...»

POEZIJA IN STVARNOST
V kuhinjo kabarne, kjer kuhajo »pravo turško«, prineseta dva možaka veliko vrčico: »Naročite ste 200 kg divje. Kam naj jo postaviva?«

MRZEL TUŠ
«Ah, draga moja! Kadar vas pogledam, me spreleti kot električni tok...»
«Le počakajte do Novega leta, ko se bo podražila elektrika!»

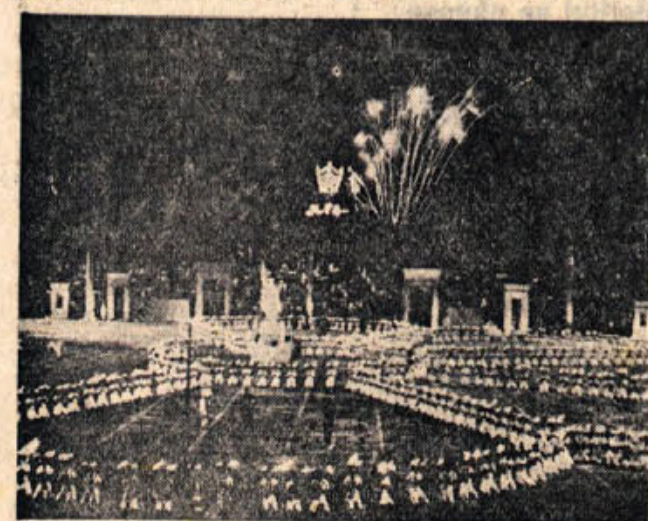

Igralka Sandra Milo tolmачi glavno vlogo v filmu »Zelena Kobilar, ki ga je v Parizu pravkar končal režiser Autant-Lara. Sandra zdaj začinja spet z novim filmom »Pekoči asfalt«, v katerem igra z Linom Venturo, nato pa se bo vrnila v Italijo, kjer bo snemala z Marcelom Mastroiannijem v režiji Pietrangellija film »Rimske prikazni«. Vse to kaže, da bo ta filmska zvezda v prihodnji sezoni zasijala v polni svežlosti.

Vzhodna Nemčija je te dni slovesno praznovala 10-letnico obstoja svoje demokratične republike. Za to priložnost so vzhodni Berli preplavili plakati, ki so pozivali na boj proti atomskemu oboroževanju, zlasti še Zahodne Nemčije.

Karl Luger iz St. Xgidi pri Schladningu v Zgornji Avstriji je v tolmunu pod svojimi mlincmi zdresiral lepo postv, ki ji je dal ime Hofrat (dvorni svetnik). Priključil jo s starim zvoncec k bregu, nakar ji za obroček ponagaja z lepim črvom. Seveda se ga Hofrat polakomali in v elegantnem skoku skozi obroč otme pjen iz rok svojemu dreserju in gostitelju. Imenitna zabava, kaj!

Pred kratkimi so na velikem športnem stadionu v Teheranu slovesno proslavili šahov rojstni dan. Čez dan je bil v čast Rize Fahlevija velik telovadni nastop, zvečer pa je bila baklada in velik ognjemet. Slavnosti so trajale vso noč do zana jutra.

»Pokaži kaj znaš« v Brestanici

Kljub dežju so v nedeljo popoldne napolnili ljudje brestaniško dvorano Partizana do zadnjega kotička. Razprodana so bila vsa stojišča ne le v dvorani, temveč tudi po hodniku. Mladinski aktiv Brestanica je priredil oddajo »Pokaži kaj znaš«, ki je vzbudila tako pri domačinih, kakor tudi pri odraslih mnogo zanimanja. Med drugimi so priredili prisostvovali še član CK LMS tov, Franc Setinec in okrajni mladinski funkcionarji iz Novega mesta.

Prireditelj sama je bila dobro pripravljena, saj ni dosti zaostajala za tovrstnimi v Ljubljani; dvorana je bila ozvočena, tabla z nastopajočimi, »resna« strokovna komisija je zasedla desno stran odra, pred mikrofonom pa sta se vrtele simpatična napovedovalca Majda Zelenik in Niko Galeša. Izvolili pa so tudi komisijo iz občinstva, ki je prešla na velikih kartonih napisane številke od pet do deset. Strokovno komisijo so sestavljali: prof. Janez Plestenjak iz Vidma - Krškega, prof. Marjana Požun iz Brestanice, tov. Silva Pišek, učiteljica iz Senovega in tov. Tine Butkovič, uslužbenec iz Brestanice. Moramo reči, da je ta komisija zelo objektivno ocenjevala nastopajoče, medtem ko za komisijo iz občinstva to ne bi mogli tr-

dit, saj so precej neenakomerno dvigali tablice.

Na odru se je zvrstilo kar 23 nastopajočih od četrtega pa vse do skoraj šestdesetega leta, torej precejšnja starostna razlika. Pridati moramo, da so bili po večini mladi izvajalci, ki so se zares potrudili, da bi prisotnim kar najbolje posredovali svoje znanje.

Najbolj je gledalce ogrel Stane Arnskek. Lopi, saj mu je tako strokovna komisija kot komisija iz občinstva prisodila vseh možnih 80 točk, kar se tudi v Ljubljani ne zgodi vedno. Recitiral je svoja dela, in sicer »Balado v polprozi« in »Raztreseni šopek«. Dijaka TSS Lopija, kakor ga pač imenujejo, v Vidmu - Krškem že dobro poznajo, saj ni prireditve, kjer ne bi on recitiral. Dve točki manj je dobil sekretelj termoelektrane Brestanica, ki je v nedeljo tudi slavil prvo obletnico svojega obstoja. »STEB«, kakor se kratko imenujejo, je med drugim zaigral Matovo kompozicijo »Materi v spomin«. Skromni Mato, električar v elektrarni, je tudi vodja tega sekretelja. In ko so kot drugonagrajenci dobili brivski aparat, so ga podarili svojemu vodji za poštvalno delo. Rangusova, oče in sin, sta dobro znana ne le domačemu

občinstvu, temveč tudi ostalim, saj sta že uspešno nastopila v Ljubljani v oddaji »Pokaži kaj znaš«. Na gitaro, oziroma tamburico, sta odigrala dve sinovi kompoziciji. Učenka 7. razreda osnovne šole Lidija Svigelj je občinstvu predstavila z ahtevno »Balado o breskvaht«, katero je brezhibno zrecitirala. Obe komisiji sta ji prisodili 71 točk. Tovarišico Silvo Svigelj iz Boštanj je spremljal ansambel »Boštanj«, Odpela je dve peevki, med njimi »Tra-ra-ra-»

ki jo poznamo iz opatijskega festivala popevk in je priljubljena med občinstvom. S prijatnim altom je navdušila prisotne, dosegla 71 točk in tako osvojila peto mesto. Franc Dreznovec, ki je s svojo harmoniko že večkrat igral v Radio Ljubljana, je lahko osvojil šesto mesto. Med nagrajence sta se uvrstila še prikupna Nvenka Likar, ki je igrala na klavir, in Rudi Mlinarič iz Sevnice, ki je igral na harmoniko.

Ker so imeli pripravljenih le

osem nagrad, jih seveda več tudi niso mogli podariti, razen čokolade, ki so jo razdelili med najmlajše nastopajoče, katerih seveda ni manjkalo. Prav ljubka je bila med njimi mala štiri-letna Vlasta, ki je deklamirala o srneli, zajčku in pionirku Tončku, pa mala Nanika in trio »M«, katerega so sestavljale male pionirke. Mlajše neznane talente je ocenjevala samo komisija iz občinstva, kar se mi pa ne zdi najbolj posrečeno. Če so male pionirke oziroma ciccibanke nastopale izven konkurence, bi jih tudi komisija iz občinstva ne smela ocenjevati, da oi se potem ne uvrstilo na zadnja mesta. Poskrbljeno je bilo za tolažilne nagrade najmlajših in pri tem naj bi tudi ostalo.

Nimam namena dajati kakih nasvetov, vendar mislim, da je bila prireditelj ne nekoliko preostolga, saj je trajala polne tri ure in tisti, ki niso uspeli dobiti sedežev, so lahko dobili kurja očesa. Spomladi, ko bodo pripravili spet oddajo »Pokaži kaj znaš«, bi jo morda malo skrajšali, saj bo prav tako prilegnla številne gledalce.

Precej sta doprinesla prikupna napovedovalca tov. Majda in Niko, ki je tudi predsednik mladinskega aktiva Brestanica.

Takole je bilo na odru med oddajo (Foto: Stane Fabjančič, Brestanica)